

Hämeen tiepiirin
toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2004

Tielaitos
Hämeen tiepiiri
Tienpidon suunnittelu
Tampere 2000

Julkaisua saatavana:

Hämeen tiepiiri, tienpidon suunnittelu

internet: <http://www.tielaitos.fi/hame/hametts.htm>

Julkaisun Gt-karttaotteet © Karttakeskus Oy lupa L3055/00

Kansikuva: Hannu Vallas

Tielaitos, Hämeen tiepiiri

Åkerlundinkatu 5 B

PL 376

33101 TAMPERE

Puh. 0204 44 154

ESIPUHE

Hämeen tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2000–2004 esitetään tiepiirin tienpidon linjaukset seuraavan viisivuotiskauden aikana sekä suunnitelma hankekohtaisten toimenpiteiden toteuttamisesta kyseisinä vuosina.

Toiminta- ja taloussuunnitelma on keskipitkän tähtäyksen suunnitelma, jossa esitetyt linjaukset perustuvat tiepiirin, Tielaitoksen ja Liikenneministeriön pitkän tähtäyksen suunnitelmiin ja toimintalinjoihin.

Tiepiirin vuotuinen tulos- ja talousohjaus puolestaan pohjautuu toiminta- ja taloussuunnittelussa määritettyihin periaatteisiin. Suunnitelmassa esitetyn ensimmäisen vuoden lähtökohtana on kuitenkin tiepiirin ja Tielaitoksen keskushallinnon välinen tulossopimus. Vuoden 2000 rahoitus perustuu valtion vuoden 2000 talousarviossa myönnettyyn rahoitukseen, kun taas vuosien 2001–2004 rahoitus on tavoitteellinen.

Tienpidon tavoitteissa ja painotuksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia edelliseen toiminta- ja taloussuunnitelmakauteen verrattuna. Rahoitustilanne on edelleen tiukka, ja sitä on edelleen kiristänyt tienpidon kustannustason nousu. Tämän johdosta on useita tulevien vuosien hankkeita jouduttu viivyttämään. Vuonna 2000 liikenteelle avattavia rakennuskohteita on poikkeuksellisen paljon, joten uusia hankkeita pystytään tänä vuonna aloittamaan vain muutama.

Tienpidon asiakaslähtöisyys korostuu vuoden 2000 toiminnassa entistä enemmän. Viimeisimpinä osoituksina tästä ovat Tielaitoksen asiakasstrategian hyväksyminen vuoden 1999 lopussa ja Hämeen tiepiirin palvelutoumuksen käyttöönotto vuoden 2000 alussa.

SISÄLTÖ

1. Toimintaympäristö	
1.1. Yhdyskuntarakenne Hämeen tiepiirin alueella	5
1.2. Liikenne ja liikenne-ennuste	6
1.3. Tieverkko ja sen ongelmat	6
1.4. Asiakaslähtöisyys ja yhteistyö	8
2. Tienpidon strategia	
2.1. Tienpidon suunnittelun lähtökohdat	9
2.2. Tienpidon tavoitteet ja painotukset Hämeessä	9
2.3. Maakuntien liittojen lausunnot	12
3. Tienpidon rahoitus ja toimenpiteet	
3.1. Tielaitoksen rahoitus	13
3.2. Perustienpito	13
3.3. Tieverkon kehittäminen	16
3.4. Työllisyys- ja EU-rahoitus	17
4. Tienpidon vaikutukset	
4.1. Vaikutusten tarkastelumenetelmä	18
4.2. Vaikutustarkastelun tulokset	18
4.3. Vaikutustarkastelun yhteenveto	19
4.4. Vaikutusten seurantamittarit	22
5. Hankeperustelut	
5.1. Perustienpidon hankeperustelut	23
5.2. Kehittämishankkeiden hankeperustelut	23
6. Hankeluettelot	
6.1. Toimenpideohjelman hankkeet 2000–2004	35
6.2. Toimenpideohjelman hankkeet kunnittain	39
6.3. Perustienpidon suoritteet	49

Liitteet:

Tienpidon toimenpidekartat maakunnittain

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1. Yhdyskuntarakenne Hämeen tiepiirin alueella

Hämeen tiepiiri on yksi Tiehallinnon yhdeksästä tiepiiristä. Piirin alueeseen kuuluvat Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen maakunnat, joissa on yhteensä 62 kuntaa.

1.1.1. Aluerakenne

Hämeen tiepiirin pinta-ala on yhteensä 26 632 km² eli noin 7,9% koko maan pinta-alasta. Alueen suurimpia kaupunkeja ovat Tampere, Lahti, Hämeenlinna ja Forssa.

Hämeen tiepiirin aluerakenne vaihtelee voimakkaasti eri osissa tiepiiriä. Pohjoiset osat Pirkanmaata ja Päijät-Hämettä ovat maa- ja metsätaloustaloustalusta aluetta, kun taas tiheään asuttu Helsinki–Hämeenlinna–Tampere – akseli on Suomen kaupungistuneimpia seutuja. Pääkaupunkiseudun työ- säkäyntialue ulottuu eteläiseen Hämeeseen saakka.

1.1.2. Väestö

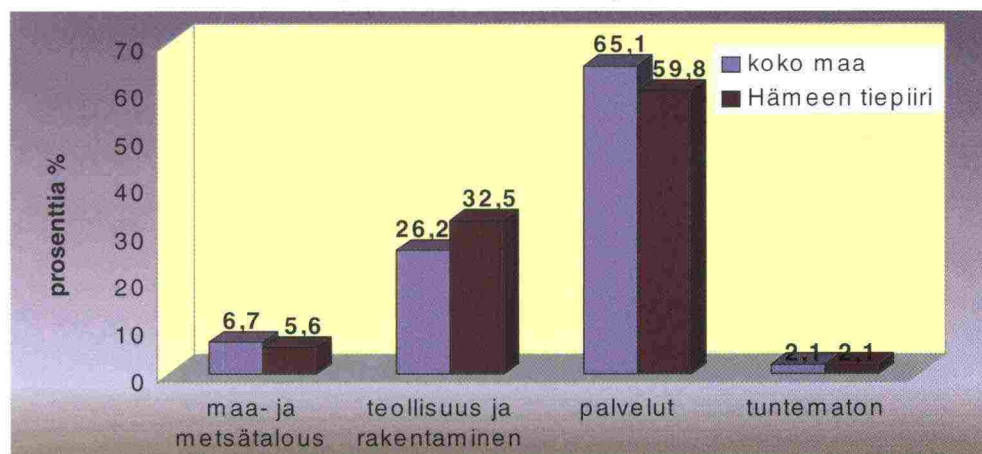
Hämeen tiepiirin alueen väkiluku vuoden 1998 lopussa oli 806 862 henkilöä, mikä on noin 15 % koko maan väestöstä. Väentiheys maakunnittain vaihtelee 32 ja 38 asukkaan/maakm² välillä. Koko maassa käynnissä oleva voimakas muuttoliike muuttaa väestötietoja jatkuvasti. Vuoden 1998 aikana Pirkanmaan väkiluku kasvoi puoli prosenttia, kun Kanta- ja Päijät-Hämeessä se väheni promillen verran.

Taulukko 1 Väkiluku vuoden 1998 lopussa.

	Koko maa	Hämeen tiepiiri	Kanta-Häme	Pirkanmaa	Päijät-Häme
Väkiluku	5 159 646	806 862	164 914	444 505	197 443

1.1.3. Elinkeinoelämä

Hämeen tiepiirin alueella maa- ja metsätaloudessa työskentelee 6,1 % väestöstä. Jalostuselinkeinojen osuus on 32,5 % ja palveluiden 59,6 %.

Kuva 1 Hämeen tiepiirin alueen elinkeinorakenne koko maan keskiarvoon verrattuna v. 1997.

EU-maille painotettuna keskiarvona (EU-maat=100) laskettu bruttokansantuote/asukas oli vuonna 1997 Pirkanmaalla 91,8, Päijät-Hämeessä 85,8 ja Kanta-Hämeessä 86,4 eli pienempi kuin Euroopassa keskimäärin. Suomen lukuun verrattuna (koko maa=100) vastaavat suhdeluvut olivat vuonna 1997: Pirkanmaa 90,7, Päijät-Häme 84,8 ja Kanta-Häme 85,4. BKT/asukas on jälleen nousussa vaikeiden lamavuosien jälkeen, mutta Hämeen tiepiirin alueella kasvu on Suomen keskiarvoa hitaampaa eli suhdeluku (koko maa=100) on pienentynyt.

1.2. Liikenne ja liikenne-ennuste

Hämeen tiepiirin alueen liikennesuorite on yhteensä 5032 miljoonaa ajoneuvokilometriä vuodessa. Suoritteesta 67% kertyy pääteiltä ja lähes kokonaan päällystetyltä tieverkolta. Vain 2% suoritteesta ajetaan soratieverkolla. Liikennesuoritteesta noin puolet ajetaan Pirkanmaalla, ja loppuosuus jakautuu tasan Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen tiestölle.

Vuoden 1999 aikana Hämeen tiepiirin päätieverkon liikenne kasvoi noin 3,9% edelliseen vuoteen verrattuna. Koko maan päätieverkolla liikennemäärät ovat kasvaneet noin 3% vastaavana aikana eli edelleen liikenteen kasvu on Hämeessä ollut muuta maata nopeampaa.

Tielaitoksen tekemän liikenne-ennusteen 1997–2030 mukaan Hämeen tiepiirin liikenne kasvaa 42% vuoteen 2030 mennessä. Koko maassa liikenteen ennustettu kasvu on vastaavana aikana 38%. Pirkanmaalla liikenteen kasvu on 46%, Kanta-Hämeessä 39% ja Päijät-Hämeessä 37%. Ennusteen mukaan tiepiirin liikenne kasvaa 25% vuoteen 2010 mennessä ja 36% vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuoden 1997 liikennemääriin.

1.3. Tieverkko ja sen ongelmat

1.3.1. Tieverkon laajuus

Hämeen tiepiirin yleisen tieverkon pituus on vuoden 2000 alussa 9502 km. Tieverkon osuus koko maan yleisten teiden pituudesta on 12,2%. Hämeen tiepiirin teistä on päällystetty 6421 km eli 67,6% kun koko maassa päällystettyjen teiden osuus on 64,5%.

Taulukko 2 Tiepituudet ja liikennesuoritteet tieluokittain 1.1.2000.

Toimin- nallinen tieluokka	Kesto- pääll. km	Kevyt pääll. km	SOP- tiet km	Soratiet km	Pituus Yht. km	Vuosisuorite milj/ajon.km/v
Valtatiet	1093	-	-	-	1093	2989
Kantatiet	433	73	-	-	506	527
Seututiet	646	695	2	4	1346	859
Yhdystiet	594	2066	855	3045	6561	842
Yhteensä	2766	2834	857	3049	9506	5217

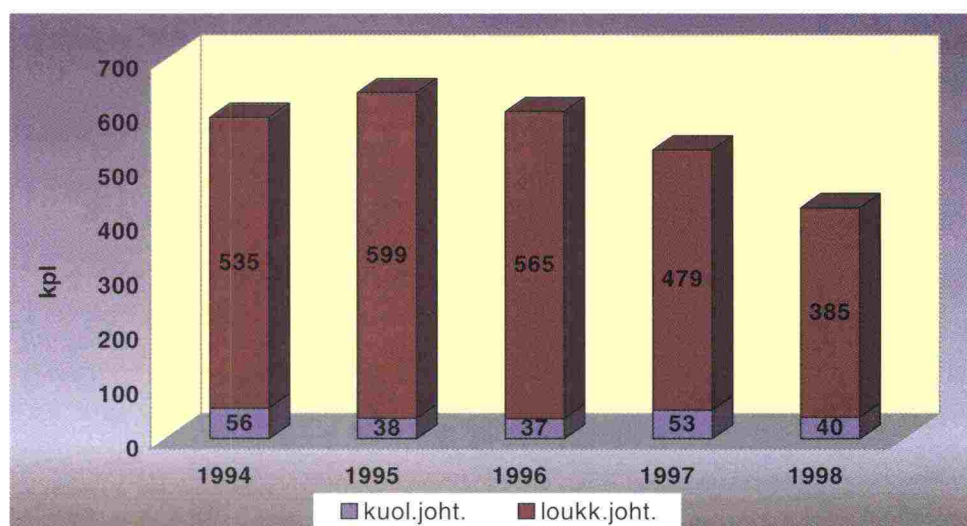
Hämeen tiepiirissä on moottori- ja moottoriliikenneteitä yhteensä 221 km vuonna 2000. Tielaitoksen hoitamia kevyen liikenteen väyliä Hämeen tiepiirin alueella on 516 km. Yhteensä yleisten teiden varsilla on kevyen liikenteen väyliä noin 643 km, mutta osa niistä on kuntien ja kaupunkien hoidossa. Siltoja Hämeen tiepiirissä on yhteensä 2041 kpl, joista yli puolet (1044 kpl) on vesistösiltoja.

1.3.2. Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus on Hämeen tiepiirissä muun maan tavoin parantunut huolimatta liikenteen kasvusta. Kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrää ei kuitenkaan ole viime vuosina onnistuttu vähentämään, ja vuonna 1999 ne jopa lisääntyivät. Pitkällä ajanjaksolla tarkasteltuna liikennekuolemien määrä on silti selvästi vähentynyt. Kuvassa 2 on esitetty henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien kehitys vuodesta 1994 vuoteen 1998.

Hämeen tiepiirin osuus kaikista yleisillä teistä tapahtuneista henkilövahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vuonna 1998 oli 13,4 %. Kuolemaan johtaneista onnettomuuksista Hämeen tiepiirissä tapahtui 15 %.

Kuva 2 Poliisin tietoon tulleet, yleisillä teillä tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet vuosina 1994 – 1998.

Tarkistamattoman ennakkotiedon perusteella vuonna 1999 tapahtui yhteensä 466 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta, joista 48 kpl oli kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ja 418 kpl loukkaantumiseen johtaneita.

1.3.3. Liikennejärjestelmän toimivuus

Tiepiirissä on valmistunut viime vuosina neljä kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, ja yksi on vielä tekeillä. Näiden toteutumista seuraamalla varmistetaan kaupunkiseutujen liikennejärjestelmien toimivuus eri kulkumuotojen osalta ja niiden rajapinnoilla.

Liikenteen sujuvuuden kannalta ongelmallisimmat kohteet sijoittuvat juuri suurimmille kaupunkiseuduille. Viikkaimman työmatkaliikenteen ja viikonloppuliikenteen aikana osa kaupunkien kehä- ja sisään tuloväylistä ruuhkaantuu, erityisesti Tampereen ja Lahden seuduilla. Linjaosuuksilla saattaa eräiden pääteiden (esim. vt 3, vt 9, vt 10 ja vt 12) liikenne jonoutua viikkaimpina aikoina johtuen teiden heikosta standardista ja ohitusmahdollisuuksien puutteesta. Valtatiellä 4 Lahden pohjoispuolella on lisäksi ongelmana viikonloppuliikenteen aiheuttamat ruuhkauhput.

Liikennejärjestelmän toimivuuden osalta on viime aikoina suunniteltu erityisesti kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden parantamiseen tärkeitä toimenpiteitä. Lisäksi on pyritty vähentämään työmaiden liikenteelle aiheuttamia viivytyksiä ja muita haittoja.

1.3.4. Tieverkon kunto

Asiakastyytyväisyyden perusteella tienpidon eräs ongelmallisimpia osa-alueita Hämeen tiepiirissä on sorateiden kevätkunto. Erityisesti kelirikko-ongelmat koskettavat Koillis-Pirkanmaata, jonka tieverkko on harva, ja siksi tiet usein elintärkeitä alueen elinkeinoelämälle eli lähinnä maa- ja metsätaloudelle. Hämeen tiepiirin alueella olevalla soratieverkolla on vuosina 96–99 inventoitu keskimäärin 484 kilometriä runkokelirikkovaurioita vuosittain. Painorajoituksia oli vuonna 1999 yhteensä 588 km.

Päällystettyjen teiden kunnan heikkeneminen on jatkunut. Vuonna 1996 Hämeen tiepiirin päällystetyt tiet olivat keskimääräistä paremmassa kunnossa. Tämän jälkeen tiestö pyrittiin saamaan tasalaatuiseksi koko maassa, joten Hämeen tiepiirissä kunnan annettiin tietoisesti hieman heikettä. Heikentymistä ei ole ajo- ja tienpitokustannusten mukaan lasketun optimitason saavuttamisen jälkeen kuitenkaan pysäytetty. Vuonna 1999 Hämeen tiepiirin päällystetyt tiet olivat kunnoltaan maan keskitasoa, joka on hieman optimitasoa heikompi. Hämeen tiepiirin päällystetyistä teistä 12% (712 km) ei vuoden 1999 lopussa täyttänyt niille asetettuja kuntovaatimuksia.

1.3.5. Tienpidon ja liikenteen ympäristövaikutukset

Hämeen tiepiirin teistä pohjavesialueilla sijaitsee 1450 km eli noin 15% koko tiepituudesta. Näistä vedenhankinnan kannalta tärkeillä, I luokan pohjavesialueilla on 780 km. I lk alueilla pohjavettä jo käytetään vedenhankinnassa tai tullaan 20–30 vuoden kuluessa käyttämään. Tiepituus II-luokan pohjavesialueilla eli muilla vedenottoon soveltuvilla alueilla on 360 km.

Yli 55 dBA:n liikennemelualueella asuu Hämeen tiepiirin alueella hieman vajaat 50 000 ihmistä. 55 dBA:n ekvivalenttia melutasoa pidetään päivämelun maksimiraja-arvona asutusalueilla.

1.4. Asiakslähtöisyys ja yhteistyö

Hämeen tiepiiri toimii tienpidon suunnittelussa yhteistyössä alueen maakuntien liittojen, kuntien ja kaupunkien kanssa. Lisäksi Hämeen tiepiiri kerää aktiivisesti asiakaspalautetta tienkäyttäjiltä ja muilta asiakkailta pystyäkseen suunnittelemaan toimintaansa mahdollisimman asiakslähtöisesti.

Maakunnallisella tasolla tienpidon kehittämistarpeita on määritetty aiesopimuksissa. Hämeen liiton kanssa tiepiiri on tehnyt kaikkea tienpitoa koskevan aiesopimuksen ja Päijät-Hämeen liiton kanssa EU-hankkeita koskevan aiesopimuksen. Pirkanmaan liiton kanssa ei sopimusta ole, mutta yhteistyötä on tehty muilla tavoin. Muita seudullisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi ympäristökeskukset sekä työvoima- ja elinkeinokeskukset.

Kuntien tienpitoon kohdistuvia tarpeita on kartoitettu yksittäisten kuntien kanssa käydyissä neuvotteluissa sekä seutukuntaseminaareissa.

Tienkäyttäjien tarpeita on kerätty keskitetysti tiepalveluiden neuvottelukunnan kautta, jossa on edustettuina eri tienkäyttäjryhmiä. Tiepalveluiden neuvottelukunta toimii myös toisin päin informaatiokanavana tienpitäjältä tienkäyttäjille. Lisäksi yksittäisiä kommentteja ja parannusehdotuksia on saatu liikennekeskuksen ja Tielaitoksen Internetin kautta. Hämeen tiepiiri julkaisi vuoden 2000 alussa palvelusitoumuksen, jossa on asiakkaalle kerrottu tarkemmin tiepiirin tarjoamista palveluista ja vaikutusmahdollisuuksista.

2 TIENPIDON STRATEGIA

2.1. Tienpidon suunnittelun lähtökohdat

Hämeen tiepiirin tienpitostrategian pohjana ovat liikenneministeriön ja Tielaitoksen keskushallinnon määrittelemät toimintalinjat ja suunnitelmat, jotka on esitetty alla olevassa listassa. Lisäksi strategiaa määritettäessä on neuvoteltu maakuntien liittojen kanssa ja tienpidon suunnittelu on kytketty heidän ohjelmiensa suunnitteluun.

Kehittämishankkeiden rahoituksen vähenemisestä johtuen joudutaan päätieverkon hankkeita toteuttamaan perustienpidon rahoituksella, ja etsimään uusia keinoja puutteellisten päätieyhteyksien ongelmien ratkaisemiseksi.

Koska nykyisellä rahoituksella ei voida saavuttaa kaikkia liikennetoimialalle ja tienpidolle asetettuja tavoitteita, on tavoitteiden lisäksi jouduttu määrittelemään toiminnan painopistealueet, joihin tällä toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella erityisesti panostetaan.

Tiepiirin tienpidon suunnittelun lähtötiedot:

- Liikenteen toimintalinjat 2020. Liikenneministeriö (LM) 1997
- Liikenteen toimintalinjat ympäristökysymyksissä, LM 1999
- Valtioneuvoston periaatepäätös tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi 28.8.1997
- Suomen liikennejärjestelmä 2020, LM 9/1998
- Liikenneverkkojen kunnossapito ja kehittäminen vuosina 2000-2003, LM 48/1998
- LM:n toiminta- ja taloussuunnitelma 2000–2003
- Talousarvioehdotus 2000
- Tielaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2001–2004
- Maakunnalliset tieverkon kehittämissuunnitelmat, Kanta-Häme, Pirkanmaa ja Päijät-Häme

Liikenneministeriön esittämien tieliikenteen yleistavoitteiden osa-alueita ovat: yhteiskuntataloudellinen tehokkuus, elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen, alueellinen ja sosiaalinen tasa-arvo, liikenneturvallisuus ja ympäristö.

Edellä esitettyjen lähtökohtien ja laitostasoisten toimintalinjojen perusteella on tiepiirissä määritelty tuote- tai prosessikohtaiset toimintalinjat ja strategiat. Näiden koosteita on esitetty tuotteittain kappaleessa 3. Tienpidon rahoitus ja toimenpiteet. Lisäksi tässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa on esitetty toimenpiteiden arvioidut vaikutukset.

2.2. Tienpidon tavoitteet ja painotukset Hämeessä

Tienpidossa ei ole kauteen 1999–2003 verrattuna tapahtunut juurikaan strategisia muutoksia. Hämeen tiepiirin keskeisimpiä tavoitealueita tärkeysjärjestyksessä ovat:

- *Päivittäisen liikennöitävyyden turvaaminen*
- *Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus*
- *Liikenteen toimivuus*
- *Liikenneturvallisuus*
- *Ympäristö*

2.2.1. Päivittäisen liikennöitävyyden turvaaminen

Tiepiirin tavoitteena on turvata teiden päivittäinen liikennöitävyys niiden verkostollisen merkityksen ja liikenteen ominaisuuksien edellyttämällä tasolla alueellisen ja sosiaalisen tasa-arvon periaatteita noudattaen. Päivittäinen liikennöitävyys turvataan hoitotoimenpitein ja huolehtimalla tiestön kunnosta sekä tarvittaessa liikenteen ohjauksella.

Hoidon avulla turvataan teiden liikennöitävyys ympäri vuoden kaikkina vuorokauden aikoina. Hoidon laatutasoa ja täsmähoitoa kehitetään toimintalinjoissa esitettyjen kriteerien mukaisesti. Lisäksi tavoitteena on **tieverkon kunnan** säilyttäminen nykyisellä tasolla päällystettyjen teiden ja siltojen osalta ja runkokelirikkohaittojen vähentäminen erityisesti elinkeinoelämän kannalta merkittävilta sorateiltä.

2.2.2. Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

Tienpitoa toteutetaan muiden tavoitelohkojen asettamissa rajoissa kaikki yhteiskunnan osapuolet huomioiden mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Tienpidon toimenpiteillä tuetaan yhteiskunnan laaja-alaista kehittämistä sekä maakuntien, kaupunkiseutujen ja kuntien liikennejärjestelmille asettamia tavoitteita. Tienpidon toimenpiteillä turvataan elinkeinoelämän toimintaedellytykset ja edesautetaan yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja tiivistämiseen tähtäävää maankäytön suunnittelua.

Yhteiskunnallisen tehokkuuden osalta painotetaan tienpidon tuotteiden taloudellisuuden ja oman toiminnan tehokkuuden jatkuvaa parantamista. Tienpidon tuotteet kohdennetaan ja mitoitetaan yhteiskunnallisten tarpeiden mukaan mahdollisimman tehokkaasti ja täsmällisesti. Investointeja pyritään kohdentamaan elinkeinoelämälle tärkeiden kuljetusten sujuvuutta parantaviin kohteisiin.

2.2.3. Liikenteen toimivuus

Tiepiirin tavoitteena on turvata liikennejärjestelmän toimivuus kokonaisuutena. Tavoitteena on myös kaikkien tienkäyttäjryhmien tienpitopalveluihin ja liikenteen sujuvuuteen kohdistuvan tyytyväisyyden säilyminen vähintään nykyisellä tasolla. Liikenteen toimivuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä liikenteen sujuvuuden, saavutettavuuden sekä eri liikennemuotojen välisen yhteistoiminnan ja matkaketjuajattelun muodostamaa kokonaisuutta.

Liikenteen toimivuuden osalta kaudella 2000-2004 tiepiirin tavoitteena on parantaa kevyen liikenteen olosuhteita ja pienin toimenpitein kohentaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Lisäksi painotetaan kuljetusten sujuvuuden turvaamista ja matka-aikojen ennustettavuuden parantamista.

2.2.4. Liikenneturvallisuus

Tiepiirin tavoitteena on liikenneturvallisuuden jatkuva parantaminen tienpidon toimenpitein. Hämeen tiepiirin liikenneturvallisuusstrategiassa on esitetty Toiminta- ja taloussuunnitelmakauden 2000–2004 tavoitteeksi viiden liikennekuoleman vähentäminen. Lisäksi tavoitteena on vähentää tienpito-toimenpiteiden avulla laskennallisten henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrää noin kahdellakymmenellä onnettomuudella nykyisellä toiminta- ja taloussuunnitelmakaudella.

Liikenneturvallisuustavoitteen toteuttamiseksi joudutaan nopeusrajoituksia edelleen alentamaan. Ensisijaisena liikenneturvallisuustyön kohteena on taajamien liikenneturvallisuuden parantaminen. Lisäksi painotetaan liikenneturvallisuusyhteistyötä sekä tienpitoprosessien ja toimenpiteiden kehittämistä. Tieverkon parantamishankkeet kohdistetaan erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuuden parantamiseen.

2.2.5. Ympäristö

Tavoitteena on vähentää ja ennalta ehkäistä tienpidosta ja tieliikenteestä aiheutuvia ympäristöhaittoja. Tavoitteena on lisäksi ympäristöasioiden sisäistäminen osaksi tiepiirin prosesseja, tienpitotoimenpiteitä ja niiden suunnittelua.

Ympäristön osalta painotetaan melu- ja pohjavesihaittojen ehkäisemistä ja suolan käytön vähentämistä. Lisäksi investoinnit ja muut toimenpiteet toteutetaan niin, että ne sopeutuvat hyvin rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön. Ympäristöasiat huomioidaan erityisesti prosesseissa, tienpidon hankintamenettelyissä, tuotteiden laatuvaatimuksissa ja tuotekohtaisten toimintalinjojen määrittelyssä.

2.3. Maakuntien liittojen lausunnot

Alueiden kehittämisestä annetun lain 9 §:n mukaisesti Hämeen tiepiirin alueella sijaitsevat maakuntien liitot antavat lausunnot tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Liitoilta pyydetty työnaikaiset kannanotot tienpidon strategiasta ja vuosille 2000–2004 esitetyistä tiehankkeista on esitetty ohessa.

Hämeen liitto

Hämeen liitto haluaa painottaa liikenteen toimivuutta ja päivittäisen liikennöitävyyden turvaamista. Erityisesti liitto painottaa pääteiden vt 2, vt 10 ja kt 54 liikennöitävyyden turvaamiseen tähtäävien hankkeiden toteuttamista. Poikittaisyhteyksien vt 10 ja kt 54 liikennemäärät ovat kasvaneet vt 3 moottoritien vuoksi. Forssan seudun yritysten kilpailukyvyn kannalta vt 2 ja vt 10 ovat keskeiset väylät. Hämeenlinnassa Paasikiventie olisi toteutettava yleisenä tienä ja sen suunnittelu toteutettava suunnitelmakaudella.

Kanta-Hämeen kuuluminen EU:n 2-tukivyöhykkeeseen tulisi ottaa huomioon lisärahoitusmahdollisuutena, ja kohdentaa vuosittain noin 5 Mmk:n lisärahoitus hankkeiden aikaistamiseen ja kriittisten päätiekohteiden edistämiseen, joista tulisi liiton ja tiepiirin kesken sopia.

Pirkanmaan liitto

Liitto pitää tärkeänä yhteistyötä valtateiden 3 ja 9 kehittämishankkeiden rahoituksen varmistamiseksi. Helsinki–Tampere moottoritien valmistuttua on syytä laatia selvitys niiden liikenteellisestä ja maankäytöllisestä asemasta.

Ylöjärvi–Kyrönlahti hankkeen johdosta vain muutama uusi hanke voidaan lähiaikoina aloittaa, mutta niiden joukossa ovat liiton tärkeimpinä pitämät: Parkanon ohituskaistat, Valkeakoski–Pälkäne, Stormi–Ramsöö, Viialan ja Kylmäkosken keskustat sekä rakenteilla oleva Ikaalinen – kylpylä kevyen liikenteen väylä.

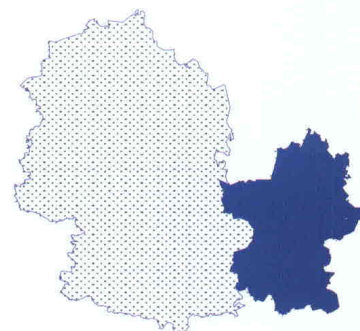
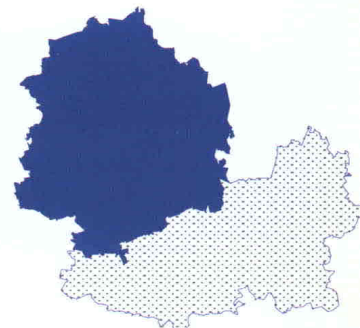
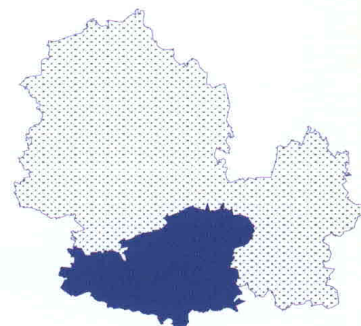
Esitettyjen hankkeiden lisäksi liitto pitää tärkeänä Suodenniemi–Sävi ja Halli–Mänttä välien parantamista.

Päijät-Hämeen liitto

Päijät-Hämeen liitto pitää valitettavana, että Päijät-Hämeen kehittämishankkeita ei ole saatu sisällytettyä viisivuotisosuohjelmaan. Erityisen tärkeänä liitto pitää Lahti–Heinola välin parantamista moottoritieksi.

Järvelä–Marttila tien parantamishankkeen valmistuttua on parantamista jatkettava Levannolle saakka. Myös Messilä–Hollola kk välin kevyen liikenteen väylä on EU-ohjelmakauden 2000–2006 tärkeä rahoituskohde.

Suunnitteluvalmiutta on eräiden lausunnossa esitettyjen hankkeiden osalta lisättävä, ja ainakin maakunnan tieverkon kehittämissuunnitelmassa esitettyjen hankkeiden toteutuminen on varmistettava. Lisäksi liitto esittää Itä-Hämeen alueen liikennejärjestelmäsuunnitelman käynnistämistä.

3 TIENPIDON RAHOITUS JA TOIMENPITEET

3.1 Tielaitoksen rahoitus

Tielaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman 2001-2004 mukainen rahoituksen perussuunnitelma on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3 Tielaitoksen rahoitus, perussuunnitelma. (Kohtaan: Muut sisältyvät jälki- ja kokonaisrahoitushankkeet, ulkopuolisille tehtävät työt sekä tielain mukaiset hankinnat ja korvaukset.)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
	Myönnetty	Talousarvioesitys	perussuunnitelma			
Perustienpito	3051	3030	3010	2990	2970	2995
Kehittäminen	797	691	691	691	691	691
Muut	264	400	260	260	260	260
Yhteensä	4112	4121	3961	3941	3921	3946

Tielaitoksen keskushallinto jakaa perustienpidon rahoituksen tiepiireille tiepituuden, liikennesuoritteen ja tiestön kunnon perusteella. Jakamisperusteet vaihtelevat perustienpidon tuoteryhmittäin, joita ovat hoito, ylläpito ja korvausinvestoinnit, laajennus- ja uusinvestoinnit, liikenteen hallinta sekä tiehallinto. Tieverkon kehittämiseen käytettävä rahoitus päätetään eduskunnan vuosittaisessa tulo- ja menoarviossa hankkeittain.

3.2. Perustienpito

Hämeen tiepiirin perustienpidon rahoitus vuonna 2000 on 352,6 milj.mk. Taulukossa 4 se on esitetty tuoteryhmittäin ja tuotteittain.

Taulukko 4 Hämeen tiepiirin perustienpidon rahoitus tuotteittain

TUOTERYHMÄT ja tuotteet	Perussuunnitelma [milj.mk]					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
HOITO						
Talvihoito	54	58	60	59	59	59
Liikenneympäristön hoito	32	34	36	35	35	34
Rakenteiden ja laitteiden hoito	7,5	7,5	8	8	9	9
Sorateiden hoito	21	17	17	17	17	17
HOITO YHTEENSÄ	114,5	116,5	121	119	120	119
YLLÄPITO JA KORVAUSINVESTOINNIT						
Päällystettyjen teiden ylläpito	47	40	42	42	41	41
Rakenteiden ja laitteiden ylläpito	10	10,5	12	12	13	11
Korvausinvestoinnit	50	34,3	35,5	38	42	44
YLLÄPITO JA KORV.INV. YHT.	107	84,8	89,5	92	96	96
LAAJENNUS- JA UUSINVESTOINNIT	78,5	99	94	93	88	94
SUUNNITTELU	18	13	14	15	15	15
LIIKENTEEN HALLINTA		3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
TIEHALLINTO	33	35,7	35,7	36	36	36
PERUSTIENPITO YHTEENSÄ	351	352,5	357,7	358,5	358,5	363,5

Edelliseen taulukkoon ei sisälly työllisyys- ja EU-rahoitusta. Työllisyys- ja EU-rahoituksen suuruudesta ja kohdentamisesta neuvotellaan vuosittain työvoima- ja elinkeinokeskusten sekä maakuntien liittojen kanssa.

Hämeen tiepiiri on jakanut perustienpidon rahoituksen alueellisesti maakuntien kesken samoin perustein kuin keskushallinto tiepiireille.

Vuoden 2000 alussa käyttöön otetussa Hämeen tiepiirin palvelusitoumuksessa on kerrottu tienkäyttäjille ja muille tiepiirin asiakkaille, millaisia palveluja he voivat tiepiiriltä odottaa. Näitä palveluja ovat päivittäisen liikennöitävyyden turvaaminen ympäri vuoden, tiestöomaisuudesta huolehtiminen, liikenneolojen kehittäminen, tienkäyttäjän palvelujen ja tienvarsipalvelujen kehittäminen sekä muut asiakaspalvelut. Näiden palvelujen toteutumiseen vastataan edellä esitetyillä tienpidon tuotteilla, joiden sisältöä ja toiminnallisia painotuksia on seuraavassa esitelty tarkemmin.

Hoito

Hoidon tuoteryhmään kuuluvat talvihoito, liikenneympäristön hoito, rakenteiden ja laitteiden hoito sekä sorateiden hoito. Hoidon avulla turvataan teiden ja kevyen liikenteen väylien päivittäinen liikennöitävyys toimivuuden ja turvallisuuden osalta liikenteen edellyttämällä tasolla sekä huolehditaan niihin liittyvien laitteiden ja alueiden kunnosta.

Vuonna 1999 laadittiin Hämeen tiepiirin talvihoitopolitiikka, jossa tarkennettiin laitostasoisia toimintalinjoja mm. laatuvaatimusten osalta ja päätettiin tieverkon talvihoitoluokituksista. Lisäksi selvitettiin tiepiirin täsmähoitokohteet, jotka hoidetaan pistemäisesti tien talvihoitoluokasta riippumatta joko laadullisesti paremmin tai aikaisemmin kuin tien muut osat. Uudet täsmähoitokohteet ja muutokset talvihoitoluokituksessa korottavat jonkin verran talvihoidon kustannuksia. Myös uusien moottoriteiden valmistuminen aiheuttaa korotuspaineita talvihoidon rahoitukseen.

Liikenneympäristön hoidon osalta noudatetaan vuonna 1999 valmistunutta laitostasoisista toimintalinjat ja laatuvaatimukset sisältävää ohjetta. Liikenneympäristön hoito sisältää liikennemerkkien, tiemerkintöjen, viheralueiden kunnossapidon, tiealueen puhtaanapidon sekä tievalaistuksen ja liikennevalojen hoidon. Rakenteiden ja laitteiden hoitoon kuuluu kuivatusjärjestelmien hoito, päällysteiden paikkaus sekä kaiteiden, aitojen, reunakivien, tievalaistuksen, liikennevalojen ja siltojen hoito.

Sorateiden hoito keskittyy tien sorakulutuskerroksen kunnosta huolehtimiseen. Sorateiden hoitoon liittyy myös kelirikkokohteiden kunnostus ja routaheittojen tasaus pois lukien niiden pysyväluonteisen parantamisen.

Ylläpito ja korvausinvestoinnit

Ylläpidolla tarkoitetaan teiden ja kevyen liikenteen väylien pitämistä liikennöitävässä kunnossa sekä tiehen liittyvien varusteiden ja laitteiden kunnosta huolehtimista. Korvausinvestointien avulla korjataan vaurioituneet tierakenteet, sillat tai muut tiestön osat niiden alkuperäisen liikenteellisen tehtävän edellyttämään kuntoon tien liikenteellistä palvelutasoa nostamatta. Ne ovat kunnostus- tai peruskorjaustoimenpiteitä, joilla palautetaan olemassa olevien väylien tai niiden osien rakenteellinen kunto sekä pääoma-arvo.

Päällysteiden ylläpidolla pidetään teiden tasaisuus sekä pituussuunnassa että urien osalta nykyisellä tasolla. Lisäksi päällystämällä korjataan teiden pintavaurioita. Pääteiden kunto säilytetään pääosin hyvänä. Lyhyillä yksittäisillä jaksoilla tai poikkeustapauksissa sallitaan tyydyttävä taso, mutta selvästi huonot osuudet korjataan. Vähäliikenteisillä teillä sallitaan huonojakin osuuksia, ja vain erittäin huonot yhtenäiset osuudet voidaan korjata. Tar-

kemmat laatutavoitteet ja kuntoluokituksen määritelmät on esitetty Päälystettyjen teiden ylläpidon toimintalinjat ja ohjaus -raportissa vuodelta 1999.

Päälystystöissä painotetaan jatkossa elinkaariajattelua ja sen mukaisesti sekä liikenteellisesti että taloudellisesti laadukkaiden menetelmien käyttämistä. Tärkeimmällä päätieverkolla pyritään välttämään liikenteelle haitallisia paikkausmenetelmiä, ja kevyen liikenteen vaatimukset pyritään entistä paremmin huomioimaan.

Korvausinvestoinneissa painopiste on sorateiden kelirikkohaittojen vähentämisessä. Sorateiden parantamisinvestointien lisäksi korvausinvestoinneissa on esitetty erillinen kokonaissumma yksittäisten kelirikkokohteiden korjaamiseen, jotka ohjelmoidaan erikseen. Edellisten vuosien tapaan sorateiden kunnosta on tullut runsaasti palautetta.

Päälystetyillä teillä rakenteellisia ongelmia on eniten vähäliikenteisellä tieverkolla. Kaikkein vähäliikenteisimmälle verkolle ei kuitenkaan nykyisellä rahoituksella kannata korvausinvestointeja ohjata. Päätieverkolla taas rakenteelliset ongelmat ovat näkyneet lähinnä päälysteen uusimistiheyden kasvuna, mutta liikenteellistä haittaa niistä ei juurikaan ole ollut.

Päälystettyjen teiden ja sorateiden lisäksi korvausinvestoinnit käsittävät siltojen korjaus- ja uusimishankkeita. Hämeen tiepiirin silloista suuri osa saavuttaa peruskorjauksen lähivuosina, mutta tällä ohjelmakaudella niitä ei ole varaa korjata aiempaa enempää.

Laajennus- ja uusinvestoinnit

Laajennus- ja uusinvestoinneilla kehitetään liikenneolosuhteita sekä liikennejärjestelmän toimivuuden että liikenneympäristön osalta kaikki liikenne- muodot ja niiden yhteistoiminta huomioiden. Laajennus- ja uusinvestoinnit lisäävät yleensä kohteen pääoma-arvoa.

Laajennusinvestoinnit kohdistuvat nykyiselle tieverkolle, ja niiden tarkoituksena on parantaa tien liikenteellistä palvelutasoa tai liikenneolosuhteiden muututtua palauttaa se nykyisten vaatimusten edellyttämälle tasolle. Laajennusinvestoinnit sisältävät tiestön sujuvuuden ja turvallisuuden parantamisen, ympäristöhaittojen vähentämisen, kevyen liikenteen yhteyksien rakentamisen sekä joukkoliikennettä tukevien toimenpiteiden toteuttamisen.

Tiepiirin tienpidon tavoitteiden ohjaamina laajennusinvestoinnit kohdistuvat edelleen pääosin melu- ja pohjavesisuojauksiin sekä kevyen liikenteen väylien ja pääteiden ohituskaistojen rakentamiseen. Vasta ohjelmakauden loppupuolella voidaan aloittaa geometrialtaan ongelmallisten tiejaksojen suuntauksen parantamistoimenpiteitä.

Vuonna 2000 ja 2001 voidaan aloittaa vain muutama uusi investointi johtuen käynnissä olevien hankkeiden kustannusarvioiden nousemisesta ja Pirkanmaalla Ylöjärvi – Kyrönlahti välin rakennustöiden aloittamisesta perustienpidon rahoituksella. Nämä seikat ovat aiheuttaneet myös jäljempänä olevien hankkeiden viivästymisen.

Uusinvestoinneiksi katsotaan toimenpiteet, jotka muuttavat oleellisesti tieverkkoa tai tieosuuden tasoa. Tyypillisiä toimenpiteitä ovat mm. uuden tie-, silta- tai tunneliyhteyden rakentaminen sekä tien nelikaistaistaminen.

Tiepiirin alueella on vuonna 2000 käynnissä kaksi merkittävää uusinvestointia: Ylöjärvellä kantatien 65 rakentaminen Ylöjärveltä Kyrönlahteen ja Asikkalassa Kalkkisten lossin korvaaminen sillalla. Viimeksi mainittua rahoitetaan keskushallinnon lossiyhteyksien vähentämistarkoitukseen myöntämällä erillisrahoituksella.

Liikenteen hallinta

Liikenteen hallinta on uusi tuote, joka sisältää liikennekeskusten toiminnan, tie- ja liikenneolojen seurannan, ajantasaisen liikenteenohjauksen, tiedotuksen sekä häiriötilanteiden hoidon. Tuotteen kustannukset sisältävät kyseiseen työhön tarvittavien laitteiden ja muiden järjestelmien käytön, hoidon, ylläpidon, korjauksen sekä korvaamisen uudella. Tuotteelle osoitettava rahoitus ei aiheuta lisäkustannuksia, vaan rahoitus on aiemmin tullut tiehallinnon oman toiminnan kuluista.

3.3. Tieverkon kehittäminen

Tieverkon kehittämishankkeet ovat kehittämisen määrärahoilla toteutettavia uus- tai laajennusinvestointeja, jotka ovat kustannuksiltaan merkittäviä ja muuttavat olennaisesti tieverkkoa tai tieosuuden tasoa. Kehittämishankkeet kohdistuvat päätieverkolle tai muutoin merkittäville tieosuuksille tai ovat suuria siltahankkeita. Kehittämishankkeet nimeää ja niiden rahoituksesta päättää eduskunta vuosittain.

Taulukko 5 Hämeen tiepiirissä käynnissä olevat kehittämishankkeet.

Hanke	kust.arv. milj.mk	käytetty	2000	2001	2002
Vt3 Hämeenlinna–Kulju	1203	968	178	29	27
Tasoristeysten poisto pääradoilta	21	0	10	10	1
kehittämishankkeiden suunnittelu			5,6	8,0	8
Yhteensä			193,6	47	36

Vuonna 2000 ei Suomessa aloiteta yhtään uutta kehittämishanketta. Hämeen tiepiirissä on käynnissä taulukossa 5 esitetyt kaksi hanketta. Tielaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmassa on vuosina 2001–2004 esitetty aloitettavaksi taulukon 6 mukaiset hankkeet. Taulukossa 6 on lisäksi esitetty hankkeet, jotka sisältyvät Tielaitoksen TTS:n 2001–2004 hankekorin. Tässä hankekorissa on esitetty vuosien 2004–2006 kehittämishankkeita ja mahdollista muutossuunnitelmaa varten jonossa olevia hankkeita.

Taulukko 6 Tielaitoksen TTS:ssa 2001–2004 esitetyt Hämeen tiepiiriä koskevat hankkeet.

Hanke	kust.arv. Milj.mk	aloitus- vuosi	H/K- suhde	Huom.
Vt3 Tampereen läntinen kehätie	550	2001	2,5	nyk. tie erittäin ruuhkainen
Vt9 Orivesi–Muurame	260	2002	1,3	2-k tien par.
Vt 4 Lahti–Heinola	185	hankekori	1,7	mol --> mo
Vt4 Heinola–Jyväskylä	225	hankekori	1,4	2-k tien par.

Hämeen tiepiiri ehdottaa myös taulukossa 7 esitettyjen hankkeiden toteuttamista kehittämishankkeena. Kyseiset hankkeet ovat nousseet esiin muun muassa maakuntien liittojen kehittämissuunnitelmien laatimisen yhteydessä käydyissä keskusteluissa. Tarkemmat hankekohtaiset perustelut hankkei-

den toteuttamiselle on esitetty kappaleessa 5.2. Taulukossa 7 esitettyjen hankkeiden laitostasoiseen ohjelmaan pääsy riippuu oleellisesti tienpidon rahoitustasosta ja tienpidon painotuksista. Tiepiirillä ei ole valtuuksia niiden toteuttamisesta päättämiseen.

Taulukko 7 Tiepiirin ehdottamat kehittämishankkeet.

Hanke	Kust.arv milj.mk	H/K- suhde	Huom.
Vt 2 Forssa–Humppila	90	1,1	2-k tien parantaminen
Vt 3 Hämeenkyrö–Parkano	125	1,4	2-k tien parantaminen
Vt 3 Hämeenkyrön ohikulkutie	100	1,1	ohikulkutie
Vt 10 Hämeenlinna–Tuulos	50	-	2-k tien parantaminen
Vt 24 Lahti–Kalliola	185	2,2	kaupungin sisääntulo
Mt 252 Vammalan ohikulkutie	78	1,4	ohikulkutie
Paasikiventien jatke, Hämeenlinna	40	1,3	ohikulkutie

3.4 Työllisyys- ja EU-rahoitus

Normaalin budjettirahoituksen lisäksi Hämeen tiepiiri saa ulkopuolista rahoitusta tiehankkeisiin: työllisyysrahoitusta ja EU:n aluekehitysrahaston rahoitusta.

Hämeen tiepiiri sai vuonna 1999 työllisyysrahoitusta työllisyyden hoidon kannalta merkittäviin tiehankkeisiin 5,75 mmk. Rahoitus oli lähinnä jatkorahoitusta aiemmin myönnettyille hankkeille. Tulevalla TTS –kaudella työllisyystyörahoitus supistunee merkittävästi. Mahdollisista uusista hankkeista sovitaan tiepiirin ja työvoima- ja elinkeinokeskusten työvoimaosastojen välisissä neuvotteluissa.

EU:n tavoiteohjelmahankkeille tiepiiri sai vuonna 1999 EU –rahoitusta Päijät-Hämeen tavoite 2 –alueelle 7,5 mmk ja Pirkanmaan 5b –alueen yhdelle hankkeelle 0,6 mmk. Vastaavat kansalliset rahoitusosuudet (10,4 mmk) rahoitetaan tiepiirin normaaleista vuosittaisista perustienpidon rahoituskehysistä. Vuonna 1999 päättyvän ohjelmakauden hankkeet tulee toteuttaa 31.12.2001 mennessä.

Vuosille 2000–2006 ulottuvat EU:n tavoiteohjelmat valmistuvat vuoden 2000 aikana, joten täysimääräisesti uuden ohjelmakauden hankkeita päästään toteuttamaan vasta 2001. Alueen maakuntien liittojen kanssa on käynnistetty neuvottelut ohjelman liikenneinfrastruktuurihankkeiden EU –rahoituksesta.

Yleiseurooppalaisen TEN –liikenneverkon kehittämiseen tiepiiri on saanut vuonna 1999 8,4 mmk. Rahoitusta on saatu moottoritien vt 3 Iittala–Kulju rakentamiseen. Lisärahoitus mahdollistaa hankkeen avaamisen liikenteelle suunnitelmien mukaisesti.

4. TIENPIDON VAIKUTUKSET

4.1. Vaikutusten tarkastelumenetelmä

Vaikutusten arviointi on tehty peilaten tienpidon tuotteita asetettuihin tavoitteisiin. Tienpidon tuotteet on jaettu tuoteryhmiin ja niitä on arvioinnin yhteydessä tarkennettu edelleen. Tavoitteet on puolestaan jaettu osatavoitteisiin ja edelleen tarkastelukriteereihin. Näistä on raportoitu vain osatavoite- ja tuoteryhmätaso, vaikkakin arviointi on tehty tarkemmalla tasolla.

4.2. Vaikutustarkastelun tulokset

Kappaleesta 4.3. löytyvässä taulukossa 8 on esitetty vaikutustarkastelun yhteenveto tiivistetysti. Tekstissä on esitetty vain perustelut ja selvitykset huomattavimmista tai muuten tärkeimmistä vaikutuksista.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus paranee suunnitelmakaudella tehtävien toimenpiteiden ansiosta. Toimenpiteet ovat kuitenkin edelleen pistemäisiä, ja vain muutamassa suuressa hankkeessa saadaan kehitettyä liikennejärjestelmää oleellisesti. Ylläpidon osalta joudutaan turvautumaan yhä keveämpiin ja liikenteen kannalta vähemmän suositeltaviin ratkaisuihin. Myös hoidon tason lasku näkyy liikenneturvallisuuden heikkenemisenä. Ylläpidon ja hoidon tasosta aiheutuva heikkeneminen pystytään kuitenkin kompensoimaan tehokkuuden paranemisella ja menetelmien kehittämisellä.

Liikenteen sujuvuus

Liikenteen sujuvuuden ongelmana ovat kaupunkiseutujen sisääntuloväylät ja ohikulkutiet sekä muutamat päätietyt. Kaupunkiseutujen tilanteeseen vaikuttavia hankkeita toteutetaan vain muutama. Pääteiden sujuvuus paranee yksittäisissä kohdissa ohituskaistojen rakentamisen johdosta.

Ympäristö

Suolan käyttöä vähennetään, mutta maaperän suolapitoisuus kasvaa kuitenkin jatkuvasti niin kauan kuin suolaa käytetään. Rajoitusten ja suojausten avulla pienennetään ongelmallisimpien pohjavesialueiden saastumisriskiä. Melusuojausten avulla saadaan kriittisimmissä kohteissa parannettua asuinviihtyisyyttä tai yleisesti alueiden melutilannetta.

Muut vaikutukset

Investointien ansiosta elinkeinoelämän toimintaolosuhteet paranevat. Hoidon tehostumisen hyödyt kohdistuvat eniten elinkeinoelämän kuljetuksille.

Sorateiden hoidon, korvausinvestointien ja päällysteiden ylläpidon osalta rahoitustaso ei ole riittävä, sillä teiden kunto heikentyy enemmän kuin niitä pystytään parantamaan.

Taajamahankkeita ei pystytä toteuttamaan siinä vauhdissa kuin yhdyskuntarakenteen muuttuminen edellyttäisi (maankäyttö kehittyä, mutta tieoloja ei voida taajamissa parantaa vastaavasti). Kaupunkiseuduilla ja pääteillä liikenteen lisääntyminen lisää jonkin verran myös sujuvuusongelmia, mutta ruuhkaisten osuuksien määrä ei tällä ohjelmakaudella lisäännä nykyisestä.

Tienpidon matala kustannustaso ei anna mahdollisuuksia kestävästä kehityksen kannalta optimaalisiin ratkaisuihin. Esimerkiksi päällysteiden ylläpidon osalta ei voida täysin toteuttaa tavoitteita liikenteen kannalta laadukkaampien menetelmien käyttämisestä. Liikenneturvallisuus-, ympäristö- ja sujuvuustavoitteet ovat nykyisellä rahoitustasolla ristiriidassa keskenään, sillä kaikki em. tavoitteet täyttäviin ratkaisuihin ei ole varaa, vaikka keinoja ongelmien ratkaisemiseksi olisikin olemassa.

4.3. Vaikutustarkastelun yhteenveto

Yhteenvedossa on käytetty seuraavia merkintöjä:

+++	Parantaa merkittävästi nykyistä tilannetta kokonaisuutena.
++	Parantaa nykyistä tilannetta.
+	Parantaa jonkin verran nykyistä tilannetta, parantaa tilannetta vain yksittäisissä kohteissa tai on tilannetta parantava osatekijä.
0	Nykyinen tilanne säilyy.
+/-	Negatiiviset ja positiiviset vaikutukset samansuuruisia.
- - -	Heikentää nykyistä tilannetta merkittävästi kokonaisuutena.
- -	Heikentää nykyistä tilannetta.
-	Heikentää jonkin verran tilannetta tai on heikentävä osatekijä tai heikentää tilannetta yksittäisissä erillistapauksissa.

Yhteenvetotaulukossa on vertailtu yleensä ohjelmakauden tilannetta nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Liikenteen, maankäytön ja kunnon kehittyminen on kuitenkin huomioitu siten, että tilannetta on verrattu ennustettuun kehitykseen. Esimerkiksi päällystettyjen teiden kunto heikentyy nopeammin kuin niitä voidaan parantaa. Alueellisen tasa-arvon kohdassa ohjelmaa on verrattu kullakin osa-alueella olevaan tarpeeseen. Esimerkiksi Pirkanmaalla sorateiden kelirikkokorjausten tarve on suurempi kuin mitä sinne ohjelmassa esitetään toimenpiteitä.

Taulukko 8 Toiminta- ja taloussuunnitelman 2000 – 2004 vaikutusten yhteenveto.

Tavoite/tuote	HOITO	YLLÄPITO	KORVAUS- INVESTOINNIT	LAAJENNUS- JA UUSINVES- TOINNIT	LIIKENTEEN HALLINTA	OMA VI- RANOMAI- S-TOIMINTA
PÄIVITTÄISEN LIKENNÖITÄVYYDEN TURVAAMINEN						
Saavutettavuus	- Alemman tiever- kon liikennöitä- vyys heikkenee.	- Liikennöitävyys heikkenee, kun hoito vaikeutuu. + Kev. liik. väylien kunto paranee. Liikennemerkkien uusiminen.	- Alemman päälly- stetyn tieverkon kunto heikkenee. + Sorateiden kunto paranee.	+ Muutama pää- tiehanke parantaa sujuvuutta. Kevyen liikenteen verkko lisääntyy.	0 Ei muutoksia nykyiseen	0 Ei muutoksia nykyiseen
Sosiaalinen tasa-arvo	+ Joukkoliikenne kärsii alemmalla tieverkolla talvel- la, mutta täsmä- hoito parantaa tilannetta hieman.	- Päällystetyn tie- verkon kunnosta kärsivät kaikki tielläliikkuajat. -- Erityisesti kärsii raskas liikenne.	- Vaikuttaa päälly- stettyjen teiden kuntoon. + Soratieverkolla olosuhteita paran- netaan.	++ Kevyen liikenteen olot paranevat. + Yksittäisten hank- keiden vaikutukset -- Taajamissa olosuhteet heikentyvät.	+ Asiakaslähtöi- nen toiminta esim. liikenne- keskukseen tulevaan pa- lautteeseen reagointi	0 Asiakasläh- töinen toi- minta
Pintakunto, rakenteiden ja laitteiden kunto	- Sorateiden hoi- don taso alhainen	-- Päällystettyjen teiden kunto heikkenee.	-- Pääll. teiden vauri- oituminen nopeutuu ja siltojen paranta- mistarve kasautuu. + Sorateiden kunto hieman paranee.	+ / - Pintakunto para- nee, mutta ylläpi- dettävä tiestö lisääntyy. + Rakenteet ja laitteet uusitaan.	0 Ei muutoksia nykyiseen	0 Avoin tiedot- taminen ja keskustelu
YHTEISKUNTATALOUDELLINEN TEHOKKUUS						
Tienpidon taloudelli- suus	++ Talvihoidon tehostuminen. + Muun hoidon tehostuminen ja sen vaikutukset liikennetalouteen.	- Tienpitokustan- nuksia kasaantuu tuleville vuosille. Liikennetaloudel- lisesti taso opti- mia alempi.	-- Investoinnit kasau- tuvut → ylläpito kallistuu. + Soratien tienpito- ja ajokustannukset pienenevät.	+ Hankekohtaiset liikennetaloudelliset vaikutukset	+ Muutamia kalliita inves- tointeja voidaan lykätä.	+ Tienpidon menetelmien kehittäminen
Muut yhteiskuntata- loudelliset vaikutukset	+ Tienpidon tar- kemman koh- distamisen vai- kutukset yrityk- sille ja yhdys- kuntarakentee- seen	- Taloudellista ja muuta vastuuta yrityksille. Muutoin ei muu- toksia nykyiseen.	++ Sorateillä elinkei- noelämän toiminta- edellytykset para- nevat. - Päällystetyillä teillä olosuhteet heik- kenevät.	++ Investoinnit elinkei- noelämän kannalta tärkeille teille + Hankekohtaiset vaikutukset -- Taajamien kehitty- miseen ei kyetä vastaamaan.	0 Ei muutoksia nykyiseen	++ Yhteistoi- minta yhdys- kunta- rakenteen kehittämisessä lisääntyy.
Alueellinen tasa-arvo	+ Taajamien hoito - Pirkanmaan tieverkon liikennöitävyys on osin heikko.	- Pintakuntopuut- teita kaikilla alueilla	-- Kuntopuutteita kaikkien maakun- tien alueilla ja etenkin haja- asutus-alueilla.	-- Kaupunkiseudut, taajamat ja liiken- neturvallisuus kärsii. ++ Pirkanmaan uudet yhteydet. Kevyen liikenteen olot.	+ Pirkanmaan investoinnit - Tarpeita Päijät- Hämeessä ja kaupunkiseu- duilla	0 Ei muutoksia nykyiseen

Tavoite/tuote	HOITO	YLLÄPITO	KORVAUS- INVESTOIN- NIT	LAAJENNUS- JA UUSINVES- TOINNIT	LIIKENTEEN HALLINTA	OMA VI- RANOMAI- S-TOIMINTA
LIIKENTEEN TOIMIVUUS						
Liikennejärjestelmän kehittäminen	+ Matkaketjuajat- telu ja asiakas- keskeisyys. Joukkoliikenteen toimintaedellytyk- set paranevat.	+ Joukkoliikenteen toimintaedellytyk- set paranevat ja muu matkaketjuja tukeva toiminta.	+ Yhteistyö keli- rikkoteiden käytössä ja korjaamisessa	++ Kevyt liikenne + LJS-suunnitelmien toteuttaminen. Taajamissa ei tosin kyetä toteuttamaan.	+ LJS-suunnitel- mien toteuttami- nen ja joukkoli- ikenteen toiminta- edellytysten edistäminen	+ LJS- yhteistyön kehittyminen
Liikenteen sujuvuus	+ Joukkoliikenteen huomioiminen täsmäkohteissa - Alempi tieverkko	- Raskas liikenne kärsii alemmalla tieverkolla ja päälysteiden paikkauksista.	+ Sorateitä pa- rannetaan. - Päälystettyjen teiden inves- tointitason heijastuminen	+ Teiden parantamis- hankkeet ja uudet yhteydet - Taajamahankkei- den riittämättömyys	+ Liikennetiedotuk- sen avulla ja mat- kan/kuljetuksen suunnittelun avulla voi yksit- täinen ajaja välttää ruuhkia.	+ Liikennekes- kuksen toi- minnan kehittäminen
LIIKENNETURVALLISUUS						
Liikenneturvallisuusk- ehitys	+ Täsmähoito vähentää kevyen liikenteen ja risteysten onnet- tomuuksia. Lisä- huomiota reuna- ympäristöön.	- Päälystevaurioi- den, urien ja keveiden mene- telmien aiheutta- mat onnettomuu- det lisääntyvät hieman.	+/- Sorateiden parantaminen lisää nopeuksia ja onnetto- muusriskiä. Kunnon pa- rantaminen vähentää riskiä.	++ Kevyt liikenne + Hankevaikutukset - Nopeuksien ja ajo- suorituksen kasvu Hankkeiden piste- mäisyys	+ Muuttuvat nope- usrajoitukset Kelitiedotus	0 Ei muutoksia nykyiseen
Liikenneturvallisuus- strategian toteutuminen	+ Toteuttaa esitet- tyjä toimenpiteitä. - Asettaa lisää vaatimuksia hoidolle, joihin vaikea vastata.	- Asettaa lisää vaatimuksia, joihin vaikea vastata.	- Ei tavoitteiden mukaista hank- keiden prio- risointia	++ Kevyen liikenteen hankkeiden toteutus + Yksittäisten toimen- piteiden toteutus - Ei tavoitteiden mu- kaista priorisointia	+ Tavoitteiden mukaisesti toteu- tetaan toimenpi- teitä.	+ Liikenneturval- lisuusyhteis- työn tehosta- minen. Strate- gian sisäistä- minen toiminta- taan.
YMPÄRISTÖ						
Liikenteen aiheuttamat haitat	0 Ei muutoksia nykyiseen	- Ei muutoksia nykyiseen	+ Sorateiden päälystäminen vähentää pö- lyämistä ja melua. +/- Onnettomuus- riski saattaa kasvaa.	++ Melu- ja pv-suojaus + Nopeuksien lasku → sosiaalinen ympä- ristö taajamissa +/- Haitat siirtyvät. Sujuvuus ja turvalli- suus paranee. Nopeudet kasvaa.	+ Onnettomuus- riski pienenee.	+ Menetelmien kehittäminen
Tienpidon vaikutukset	-- Tienvarsien hoito vähenee. + Suolaus vähe- nee.	- Luonnonvarojen käyttö	+/- Luonnon- varojen käyttö Pölynsidonta- tarve vähenee. + Terveellisempi ja viihtyisämpi asuinympäristö	-- Vaikutukset mai- semaan ja luon- nonvarojenkäyttö +/- Esteivaikutukset- Vaikutukset mai- semaan ja raken- nettuun ympäris- töön vaihtelee.	+ Investointeja voidaan viivyttää → luonnonvaroja säästyy.	+ Tienpidon kehittäminen Osallistumi- nen yhdys- kuntasuun- nittelun. +/- Päätösten maiseva- ikutukset.

4.4. Vaikutusten seurantamittarit

Vaikutusten toteutumista seurataan taulukossa 9 esitetyillä mittareilla tavoitteittain. Seuranta päivitetään toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisen yhteydessä. Tässä toiminta- ja taloussuunnitelman seurantaosassa esitetään myös yhden aikaisemman vuoden mittarien arvot, jotta saadaan kuva mittarien vuotuisesta kehitymisestä. Mittarien arvot ovat pääsääntöisesti vuosilta 1998 ja 1999, mutta joiltain osin ei näin tuoretta tietoa ole saatavissa.

Taulukko 9 Vaikutusten seurantamittarit 1999 ja 1998.

Tavoite	Mittari	Arvo 1999	Arvo 1998
PÄIVITTÄISEN LIIKENNÖITÄVYYDEN TURVAAMINEN			
Saavutettavuus	Hoidon palautteiden lkm	464	-
Sosiaalinen tasa-arvo	Tielaitoksen hoitamien kevyen liikenteen väylien pituus [km]	489	450
Pintakunto	Laatutason alittavien teiden pituuden muutos [±km]	+63	+178 (piiri laajeni)
	Painorajoitetut tiet [km]	588	664
YHTEISKUNTATALOUDELLINEN TEHOKKUUS			
Tienpidon taloudellisuus	Liikennesuorite [milj.ajon.km.] / tiepituus [km] / perustienpidon menototeuma [milj.mk]	5032 / 9502 / 350,5	4830 / 9492 / 349,5
Yhteiskuntataloudelliset vaikutukset	BKT/asukas koko maa=100	1997 86,4	1996 87,8
	-Kanta-Häme	91,8	92,7
	-Pirkanmaa	85,8	87,3
	Alueella työssäkäyvät	1997 323 960	1996 310 044
Alueellinen tasa-arvo	Perustienpi-toinvestoin-tien jakautu-minen	2000-2002 22%	1999-2001 17%
	-Kanta-Häme	52%	47%
	-Pirkanmaa	26%	36%
LIIKENTEEN TOIMIVUUS			
Liikennejärjestelmän kehittäminen	Palvelutasotutkimuksen kokonaisarvosana tiepiirin toiminnalle	7,69	-
Liikenteen sujuvuus	LAM-pisteiden keskinopeuksien painotettu (KVL) keskiarvo [km/h]	89,0	89,3
LIIKENNETURVALLISUUS			
Liikenneturvallisuuskehitys	Henkilövahinko-onnettomuuksien lkm	1999 466	1998 425
Liikenneturvallisuusstrategian toteutumisen	Henkilövahinko-onnettomuuksien laskennallinen vähenemä	1999 6,7	1998 5,5
YMPÄRISTÖ			
Liikenteen haitat	55 dBA:n melualueella asuvien vähentäminen [asukasta]	2060	1550
	Pohjavesialueilla oleva suojattu tieverkko yhteensä [km]	32	31
Tienpidon vaikutukset	Suolan käyttö [t]	14333	19854

5. HANKEPERUSTELUT

5.1. Perustienpidon hankeperustelut

Hanke nro 139: Vt 12 Melu- ja pohjaveden suojaus Salpakankaan ja Lahden välille

Valtatielle 12 rakennetaan I-luokan pohjaveden suojaus 5,6 km:n matkalle Salpakankaalta Lahteen. Suojaustyyppinä käytetään maatiivistettä ja bentoniittimattosuojausta. Pohjavedensuojauksen tavoitteena on ensisijaisesti estää kloridien kulkeutuminen pohjavesiin ja edelleen vedenottamolle. Melusuojausta on esitetty valtatie 12 varteen 5,4 km:n matkalle. Melusuojausena käytetään melukaidetta, meluaitaa sekä meluvallin ja –aidan yhdistelmää. Hankkeen kustannusarvio on 27,5 milj.mk.

Hanke nro 166: Vt 12 Uusikylä–Kaakkois-Suomen piirin raja

Valtatien 12 tiejakso Uudenkylän ja Kaakkois-Suomen piirin rajan välisellä osuudella on geometrialtaan pienipiirteistä, ja siinä on selviä liikenteellisiä puutteita. Valtatietasoisesti tieksi siinä on lisäksi paljon yksityisteiden liittymiä. Valtatietä parannetaan 6,7 km oikomalla pahimpia mutkia ja korjaamalla tasausta. Lisäksi rakennetaan kevyen liikenteen väylää runsas kilometri, ohituskaista Kouvolan suuntaan, pohjaveden suojausta sekä tehdään yksityistiejärjestelyjä. Hankkeen kustannusarvio on 36,0 milj.mk.

Hanke nro 1011: Mt 307 Valkeakoski–Pälkäne maantien parantaminen, I-vaihe.

Maantietä parannetaan noin 10 km:n matkalla Valkeakosken ja Tykölän välisellä osuudella. Maantien geometriset puutteet korjataan ja rakennetaan uutta kevyen liikenteen väylää vajaan kahden kilometrin matkalla. Tien poikkileikkaus vaihtelee 8,0 ja 9,0 metrin välillä. Hankkeen kustannusarvio on 20,0 milj.mk.

Hanke nro 228: Mt 295 parantaminen välillä Järvelä–Marttila.

Maantietä parannetaan noin kuuden kilometrin matkalla Järvelän taajaman ja Marttilan kylän välisellä osuudella. Tien geometriaa ja tasausta parannetaan ja rakennetaan pohjaveden suojaus tarvittaville osuuksille. Marttilan kylän kohta kierretään länsipuolelta. Hankkeen kustannusarvio on noin 26,0 milj.mk.

5.2. Kehittämishankkeiden hankeperustelut

- Vt 3 Tampereen läntinen kehätie
- Vt 9 Orivesi–Muurame
- Vt 4 Lahti–Heinola
- Vt 4 Heinola–Jyväskylä
- Vt 2 Forssa–Humppila
- Vt 3 Hämeenkyrö–Parkano
- Vt 3 Hämeenkyrön ohikulku
- Vt 10 Hämeenlinna–Tuulos
- Vt 24 Lahti–Kalliola
- Mt 252 Vammalan ohikulkutie
- Paasikiventien jatke, Hämeenlinna

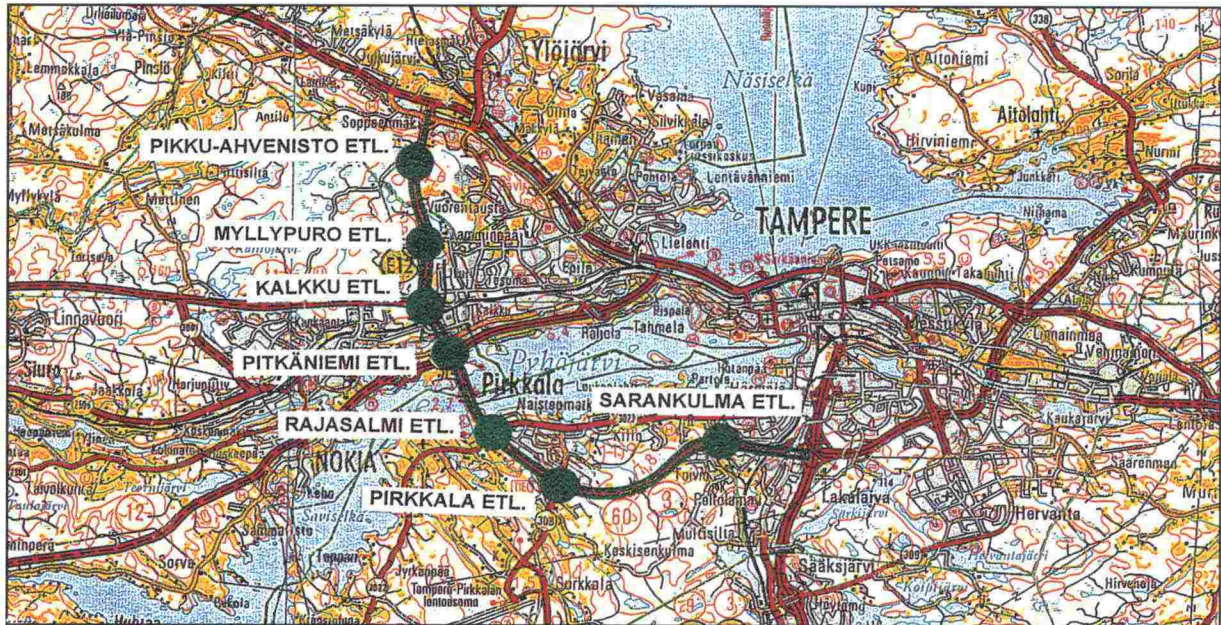

TAMPEREEN LÄNTINEN KEHÄTIE

Valtatie

Nokia, Pirkkala, Tampere, Ylöjärvi

Nykyiset liikenneolosuhteet

Lakalaiva-Ylöjärvi muodostaa Tampereen kaupunkiseudun läntisen ohikulkutien. Osa tiejaksoa on nykyisin moottoriliikennetietä. Tampereen itäinen ohikulkutie avattiin liikenteelle vuoden 1994 syksyllä. Tämän johdosta liikenne on kasvanut 25-50% tiejaksolla Lakalaiva - Ylöjärvi. Liikennemäärät vaihtelevat välillä 8000-20750 ajon/vrk (KVL 1998). Laadittujen liikenne-ennusteiden mukaan liikennemäärät lähes kaksinkertaistuvat Tampereen läntisellä kehätiellä vuoteen 2010 mennessä. Liikenne ruuhkautuu arkinen läpi vuorokauden etenkin tiejakson länsipäässä. Tällöin liikenne pysähtelee ajoittain kokonaan. Liittymissä on selviä toimivuusongelmia. Pahimmat liittymät ovat Pitkänniemen eritasoliittymä ja Kalkun tasoliittymä. Ruuhka-aikoina on lähes mahdotonta kääntyä päätielle. Tiejaksolla on vuosina 1994-98 sattunut 32 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä kuusi on johtanut kuolemaan.

Suunnitelma

Koko jaksolle rakennetaan toinen ajorata nykyisen viereen ja nykyiset eritasoliittymät täy-

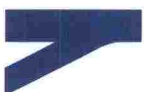
dennetään. Rajasalmen eritasoliittymän ja Pitkänniemen eritasoliittymän välille moottoritie tulee nykyisen tien viereen. Nykyinen tie jää rinnakkaistieksi. Pitkänniemen eritasoliittymä rakennetaan uudestaan ja Kalkkuun tehdään uusi eritasoliittymä. Kalkun ja Soppeenmäen välille rakennetaan rinnakkaistie. Lisäksi parannetaan valtatietä 11 välillä Öljytie-Kalkku sekä Maatian eritasoliittymä valtiolla 12.

Vaikutukset

Moottoritiellä ei esiinny ruuhkia. Risteämis- ja kohtaamisonnettomuudet loppuvat. Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu yleissuunnitelmissa (1991) sekä yleissuunnitelman tarkistuksessa (1992). YVA-lain mukainen arviointiohjelma on tehty tiejaksolle Kalkku-Ylöjärvi.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 550 Mmk (tr. ind. 139). Hanke on erittäin kannattava, sillä sen hyötykustannussuhde on 2,5.

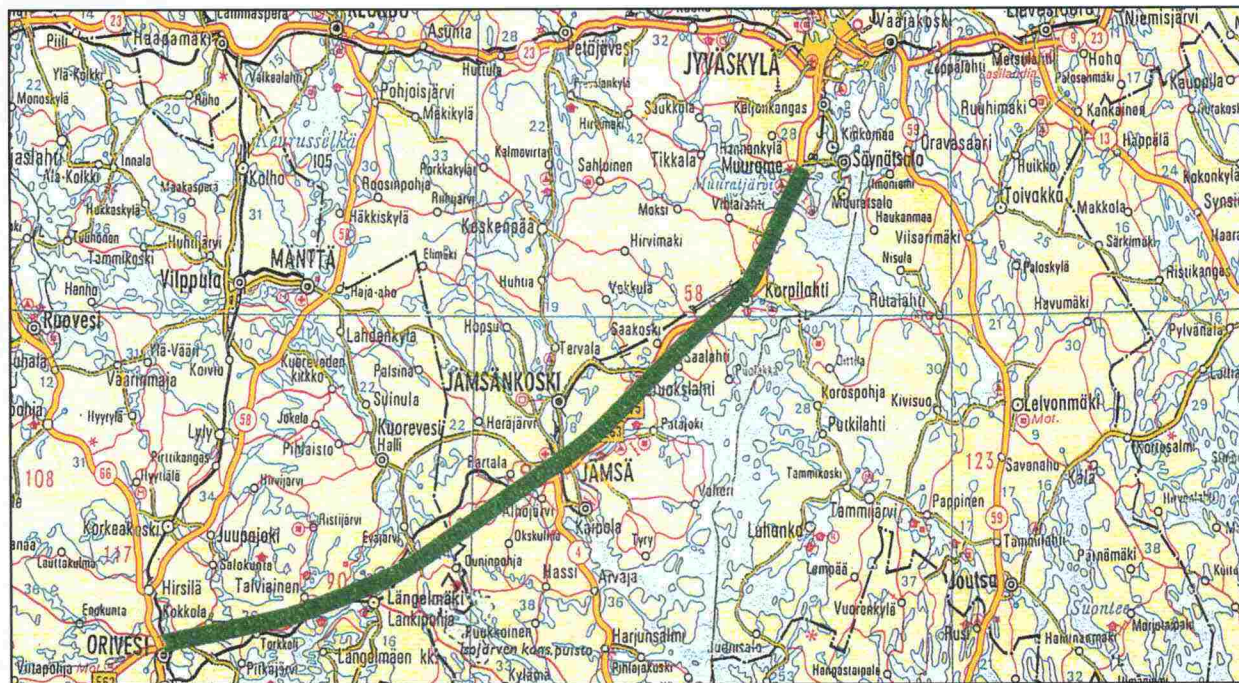

ORIVESI-MUURAME

Yhteistyöhanke Keski-Suomen tiepiirin kanssa

Valtatie

Orivesi, Längelmäki, Jämsä, Korpilahti, Muurame

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 9 on tärkeä valtakunnallinen yhteys Lounais-Suomesta ja Pirkanmaalta Keski-Suomeen ja Savoan. Orivesi-Jämsä väli ei vastaa valtatielle asetettuja vaatimuksia. Valtatie 9 kuuluu myös TEN-verkkoon. Huonojen näkemäolosuhteiden ja kaarteisuuden vuoksi ohituspaikkoja on vähän, joten jonossa ajaminen on tiellä vähäisilläkin liikennemäärillä yleistä. Liikennemäärät Orivesi-Jämsä osuudella vaihtelevat välillä 3900-5400 ajon/vrk (KVL 1998). Jämsä-Muurame välillä liikennemäärät ovat 7500-9700 ajon./vrk (KVL 1998). Tiellä on vuosina 1994-98 tapahtunut 81 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä kuusi kuolemaan johtanutta. Yleisin onnettomuustyyppi on ollut yksittäisonnettomuudet. Tämä saattaa johtua tien vaihtelevasta ja huonosta geometriasta.

Suunnitelma

Valtatie 9 levennetään koko matkalta seuraamalla pääosin nykyisen tien pääsuuntaa. Tien suuntausta parannetaan joiltain osin. Koko osuudelle rakennetaan ohituskaistoja. Yleisten teiden liittymät kanavoidaan ja lisäksi

tehdään mittavia yksityistiejärjestelyjä. Nopeusrajoitus nostetaan pääosin 100 km/h.

Vaikutukset

Parannetulla tiellä jonojen muodostuminen vähenee ohitusmahdollisuuksien lisääntyessä. Liittymien kanavointi parantaa liikenteen sujuvuutta liittymissä. Yksityistiejärjestelyjen myötä liittymien lukumäärä vähenee oleellisesti. Liikenteen palvelutaso paranee valteiden tasoa vastaavaksi. Geometrian parantaminen vähentää kohtaamis- ja yksittäisonnettomuuksien määrää. Tien leventtäminen parantaa kevyen liikenteen turvallisuutta. Tarveselvityksessä (1991) on arvioitu hankkeen vaikutusta ympäristöön, mutta YVA-lain mukaista arviointiohjelmaa tai arviointiselostusta ei hankkeesta ole tehty.

Talous

Tämän suunnitteluvaiheen mukaan kustannusarvio on 260 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,3.

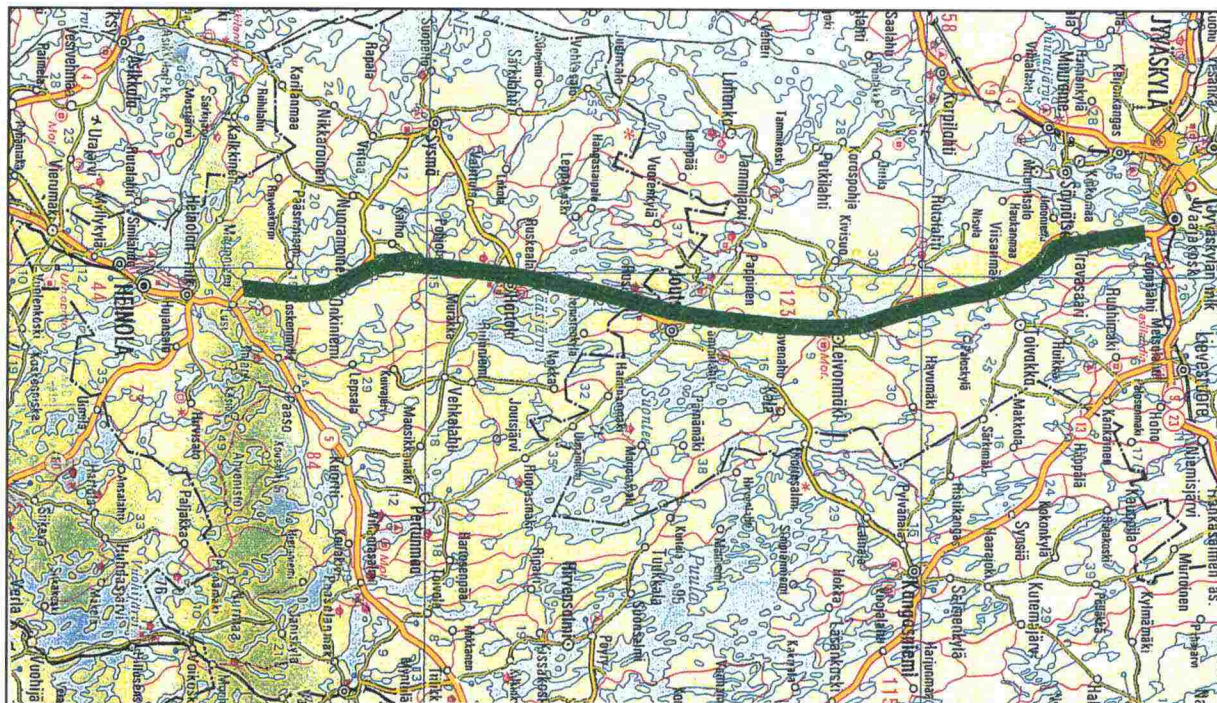

Valtatie

HEINOLA- JYVÄSKYLÄ

Yhteistyöhanke Keski – Suomen tiepiirin kanssa
Heinola, Sysmä, Hartola, Joutsa, Leivonmäki,
Toivakka, Jyväskylän mlk

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 4 viitoitettiin kulkemaan Päijänteen itäpuolelta 1996. Muutoksen jälkeen liikennemäärä Heinolan ja Jyväskylän välillä on kasvanut yleistä liikenteen kasvua nopeammin. Nykyisellään tie ei vastaa valtatie toiminnallisen luokan ja liikennemäärien asettamia vaatimuksia. Tie on kapea ja geometrialtaan puutteellinen. Yksityistieliittymiä on runsaasti. Rakenteeltaan tie on heikko. Tiellä ei ole melu-, eikä pohjavesisuojausta. Kevyen liikenteen väyliä on vähän.

Liikennemäärät vaihtelevat 3700–6000 ajon/vrk välillä (KVL 1998). Tiellä on tapahtunut vuosina 1994–98 57 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä viisi on johtanut kuolemaan.

Suunnitelma

Hankkeesta on muodostettu viisi tarkastelujaksoa. Hämeen tiepiirin alueella on niistä kolme. Yleissuunnitelmat on tehty jaksoille Lusi – Hartola ja Hartolan kohta. Keski-Suomen tiepiiri tekee yleissuunnitelman jaksolle Hartola – piirin raja ja alueellaan ole-

ville jaksolle Piirin raja –Toivakka ja Toivakka -Vaajakoski.

Suunnitelmat ovat ratkaisuiltaan yhteneviä niin, että tie on parannettavissa koko matkalta samojen periaatteiden mukaisesti. Uutta tietä rakennetaan n.10 km jakson pohjoispäässä. Muuten tietä levennetään ja rakennetaan ohituskaistoja. Pääliittymiä parannetaan ja rinnakkaistiejärjestelyillä karsitaan yksityisteiden liittymiä.

Lisäksi tehdään kevyen liikenteen järjestelyjä. Hartolaan rakennetaan melun- ja pohjavedensuojauksia.

Vaikutukset

Toimenpiteillä parannetaan liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta. Pohjaveden pilaantumisriski pienenee. YVA on tehty uudelle tieosuudelle.

Talous

Tämän suunnitteluvaiheen mukaan rakentamiskustannukset ovat 225 Mmk (tr. ind.139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,4.

Valtatie

FORSSA-HUMPPILA

Forssa, Humppila

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 2 on merkittävä Porin maakuntakeskuksen ja pääkaupunkikeskuksen yhdistävä valtatie. Tie on myös tärkeä yhteys Kanta-Hämeestä Porin ja Rauman satamiin. Valtatie on kapea ja sillä on paljon raskasta liikennettä (10-15%). Raskaan liikenteen vuoksi jonossa ajaminen on tiellä yleistä vähäisilläkin liikennemäärillä. Tien kapeuden vuoksi kevyen liikenteen olosuhteet ovat turvattomat. Liikennemäärät vaihtelevat välillä 4150-6500 ajon/vrk (KVL 1998). Tiejaksolla on vuosina 1994-98 sattunut 45 henkilövahinkoihin johtanut onnettomuutta, joista kahdeksan on johtanut kuolemaan. Humppilan ja Venäjän välillä tieosalla 28 on runsaasti tienvarsiasutusta, joka lisää onnettomuusriskiä.

Suunnitelma

Tietä levennetään koko matkalla. Suunnitelmassa on esitetty uuden tien leveydeksi 10,5 metriä ja päällysteen leveydeksi 7,5 metriä. Paavolan eritasoliittymää täydennetään yhdellä rampilla ja rakennetaan uusi silta. Sujuvuuden parantamiseksi rakennetaan neljä

ohituskaistaa. Yleisten teiden liittymiä parannetaan. Yksityisteiden liittymiä karsitaan ja järjestellään. Kevyen liikenteen väylää rakennetaan noin 8 km.

Vaikutukset

Liittymien kanavointi ja kääntymiskaistat parantavat liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta liittymissä. Ohituskaistat lisäävät liikenteen sujuvuutta. Tien leventäminen ja kevyen liikenteen väylät parantavat kevyen liikenteen turvallisuutta. Hanke ei tarvitse YVA-lain mukaista käsittelyä. Forssan kohdalla selvitetään melusuojausten tarve.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 90 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,1.

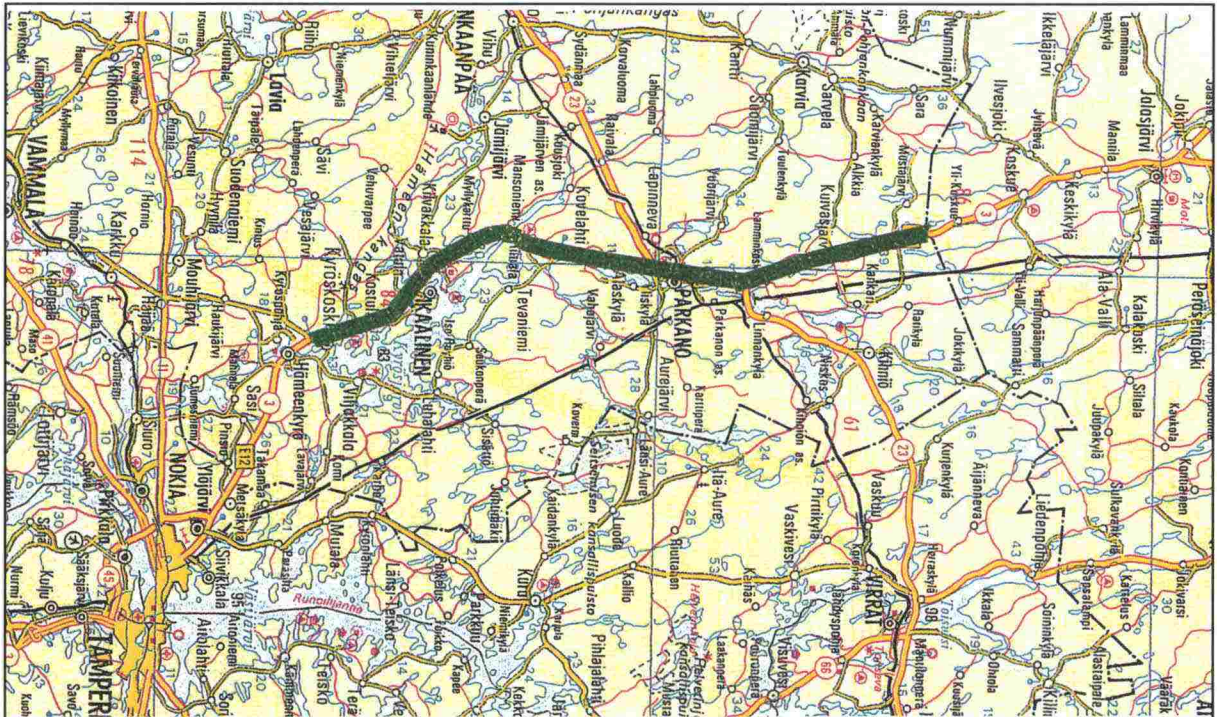

HÄMEENKYRÖ – PARKANO

Valtatie

Hämeenkyrö, Ikaalinen, Parkano

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 3 on Suomen tärkeimpiä pääteitä. Se on Kanta-Hämeen, Pirkanmaan ja Etelä-Pohjanmaan pääkaupunkiseutuun yhdistävä valtatie. Lisäksi se kuuluu eurooppalaiseen TEN – liikenneverkkoon (E 12). Tieosuudella Hämeenkyrö – Parkano, tie on kapea (8,5 m) ja sen liittymätiheys on korkea. Tien geometria on huono. Tien palvelutaso on heikko välillä Hämeenkyrö - Ikaalinen. Liikennemäärät vaihtelevat koko tieosalla välillä 3550-9400 (KVL 1998). Tieosuudella on liikenneturvallisuudessa puutteita. Vuosina 1994-98 on tapahtunut 80 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä kahdeksan johti kuolemaan.

Suunnitelma

Tietä levennetään koko matkalta. Tien suuntausta ja tasausta parannetaan joiltakin osin. Liikenteen sujuvuuden parantamiseksi rakennetaan ohituskaistoja. Yksityisteiden liittymien määrää karsitaan rakentamalla rinnakkaisteitä. Yleisten teiden liittymiä parannetaan. Ikaalisiin rakennetaan eritasoliittymä. Parkanon kohdalla liittymät ja taajamaympäristö

parannetaan Parkanon taajamakuva vahvistaviksi. Kevyen liikenteen järjestelyjä tehdään koko tieosuudella.

Vaikutukset

Tien palvelutaso paranee, liittymäjärjestelyt parantavat liikenneturvallisuutta ja sujuvuutta liittymissä. Ohituskaistat lisäävät liikenteen sujuvuutta. Kevyen liikenteen väylät ja tien leventtäminen parantavat kevyen liikenteen turvallisuutta. YVA:a ei tarvitse tehdä, mutta tien vaikutusalueella olevat Natura-kohteet vaativat erityistarkastelun.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 125 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,4.

Tielaitos

Tammikuu 2000

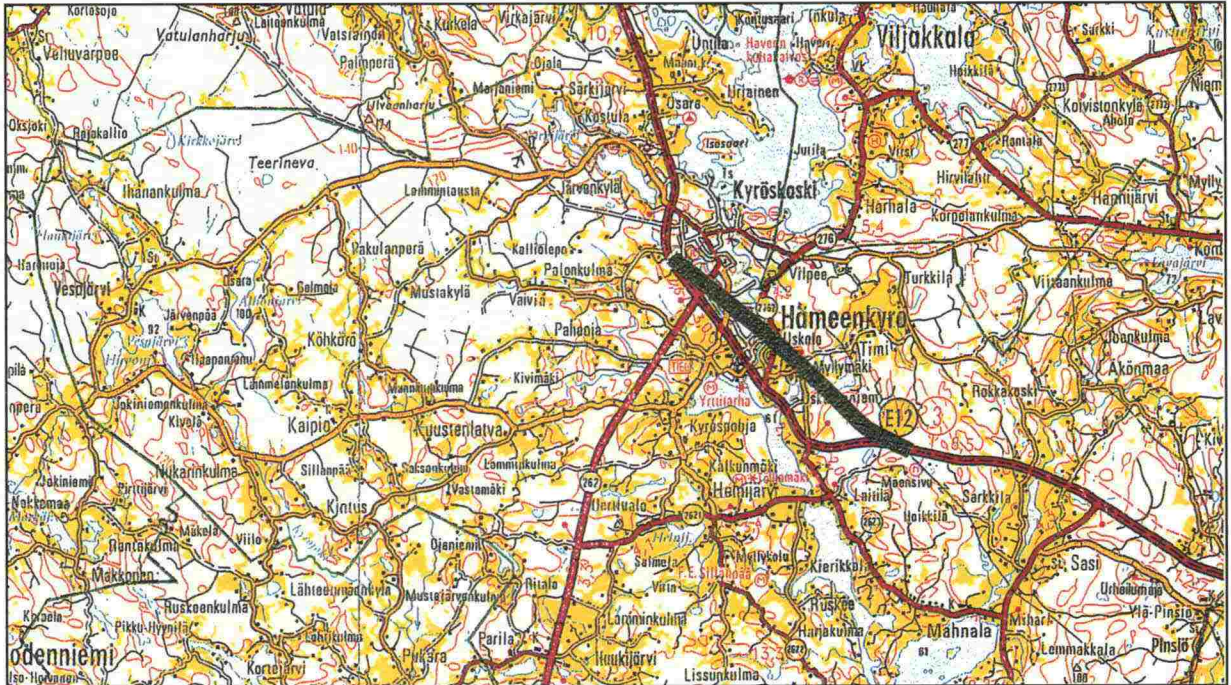

Valtatie

HÄMEENKYRÖN OHIKULKUTIE

Hämeenkyrö

Nykyiset liikenneolosuhteet

Nykyinen valtatie 3 kulkee Hämeenkyrön taajaman läpi aiheuttaen maankäytöllisiä ja liikenteellisiä ongelmia taajamassa. Lisäksi taajaman kohta hidastaa ja vaikeuttaa TEN-verkkoon kuuluvan valtatie 3 liikennettä. Hämeenkyrön taajaman kohdalla tien pystygeometria on pienipiirteinen, tie on liian kapea liikennemääriin nähden, valtatie pitkämatkainen ja paikallinen liikenne sekoittuvat keskenään ja lisäksi nopeusrajoitus on valtiella liian alhainen (60 km/h 1,0 km ja 50 km/h 0,5 km). Lisäksi liittymätiheys on suuri ja palvelutaso heikko. Liikennemäärä kyseisellä tieosuudella on 8600 ajon/vrk (KVL 1998). Taajaman kohdalla on vuosina 1994-98 tapahtunut yhteensä 15 poliisin tietoon tullutta henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta.

Suunnitelma

Suunnitelma käsittää moottoriliikennetien rakentamisen Hämeenkyrön taajaman kohdalle, joka ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan sekaliikennetienä. Moottoriliikennetiele rakennetaan kaksi

uutta eritasoliittymää. Viljakkalaan johtavaa maantietä 276 parannetaan noin 2,5 km:n matkalla. Poikittaisyhteyksien turvaamiseksi rakennetaan kolme risteyssiltaa ja kolme kevyen liikenteen siltaa.

Vaikutukset

Suurin hyöty hankkeesta on Hämeenkyrön taajaman ohittavalle valtatie 3 liikenteelle, jonka matka-aika Hämeenkyrön taajaman kohdalla nopeutuu sekä nopeusrajoitustason noston että liikenteen sujuvuuden paranemisen ansiosta. Taajaman kohdalla henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä pysyy suurin piirtein ennallaan. Yleissuunnitelman ympäristövaikutukset on arvioitu erikseen lakiin perustuvan YVA-menettelyn mukaisesti.

Talous

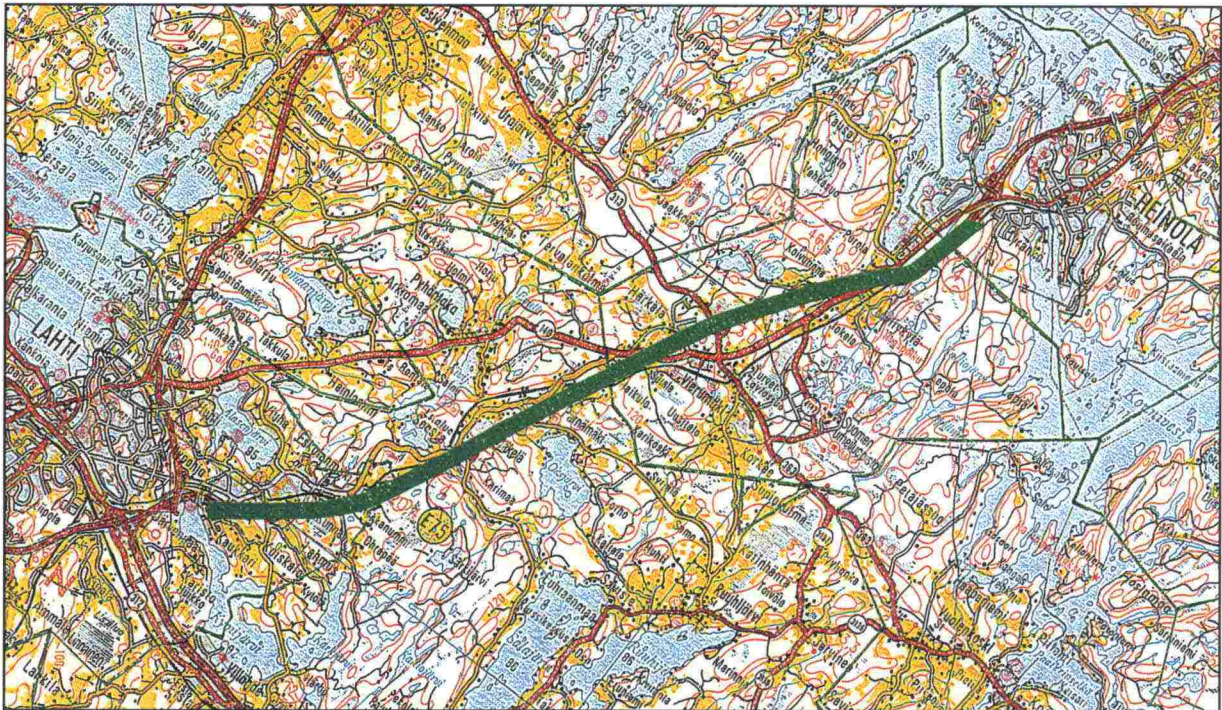
Rakentamiskustannukset ovat 100 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,1.

Tielaitos

Tammikuu 2000

LAHTI – HEINOLA**Valtatie****Lahti, Nastola, Heinola****Nykyiset liikenneolosuhteet**

Valtatie 4 on päätieyhteys Helsingistä Utsjolle. Se muodostaa Suomen tiestön selkärangan ja on osa eurooppalaista TEN-verkkoa. Helsinki – Lahti moottoritie valmistui vuonna 1999, jonka vaikutuksesta liikenne on kasvanut tähän mennessä Lahden ja Heinolan välillä noin 9%. Heinolan kohdalla valtatie on jo parannettu moottoritieksi. Liikennemäärät Lahti - Heinola tieosuudella vaihtelevat 11 400 ja 14 500 välillä (KVL 1998). Kesäpärintaisin liikennemäärät ovat jopa 20 000 autoa/vrk. Liikenne-ennusteiden mukaan liikennemäärät vuonna 2010 ovat 16 000 – 19 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tiejaksolla on vuosien 1994-98 aikana tapahtunut 36 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä kolme on johtanut kuolemaan. Onnettomuudet ovat olleet pääasiassa kohtaamis- ja yksittäisonnettomuuksia.

on varauduttu tien leventämiseen. Osa pohjavahvistuksista on myös tehty. Hankkeen valmistelu jatkuu yleissuunnitelman ja YVA:n laatimisella.

Vaikutukset

Lahden ja Heinolan välin parantaminen poistaa verkollisen epäkohdan Helsingin ja Heinolan väliltä. Suurin hyöty hankkeesta saadaan aika- ja onnettomuuskustannuksissa. Elinkeinoelämä hyöttyy matka-aikojen voimakkaiden vaihteluiden poistuessa.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 185 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,7.

Suunnitelma

Nykyinen moottoriliikennetie muutetaan moottoritieksi rakentamalla tielle toinen ajorata. Nykyisissä eritaso-liittymissä ja silloissa

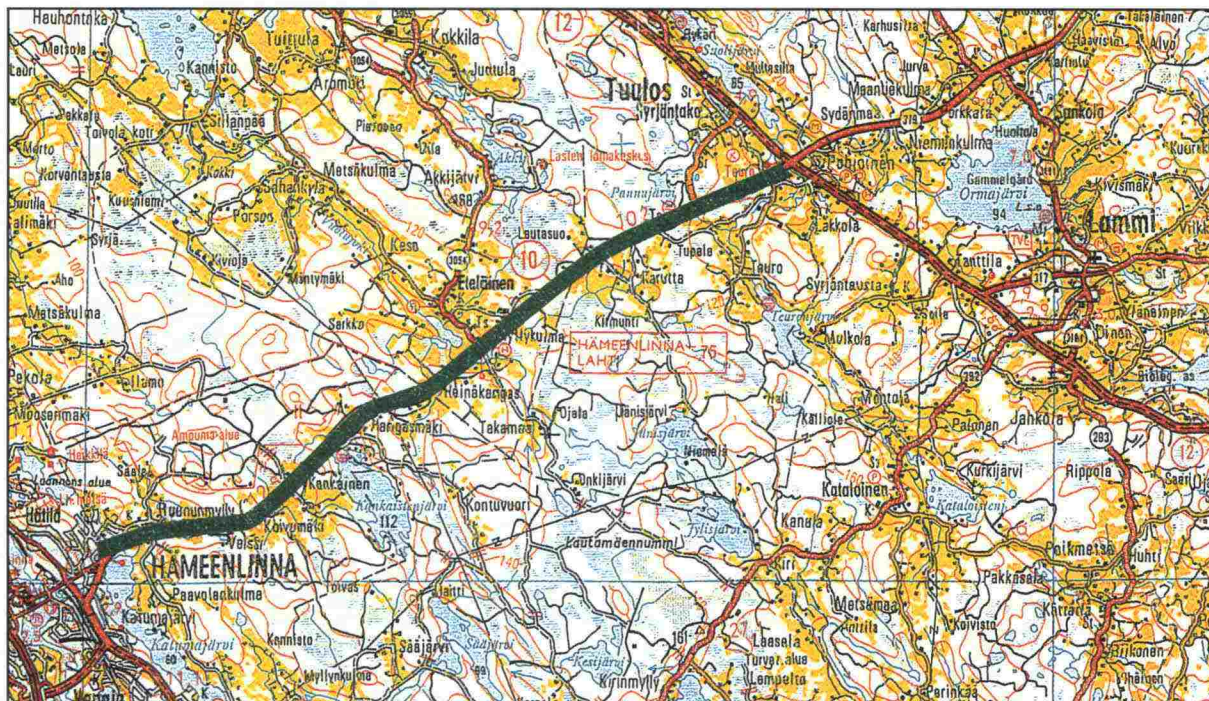

Valtatie

HÄMEENLINNA – TUULOS

Hämeenlinna, Hauho, Tuulos

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 10 yhdistää Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen liittojen alueet. Valtatie lähtee Turusta ja kulkee Forssan ja Hämeenlinnan kautta Tampere-Lahti valtatielle 12. Valtatien 10 leveydeltään ja geometrialtaan huonoin tiejakso on Hämeenlinnan ja Tuuloksen välinen runsaan 20 km:n pituinen osuus. Liikennemäärä Hämeenlinna -Tuulos osuudella vaihtelee 3900-6150 ajon/vrk (KVL 1998). Valtatien 3 rakentaminen moottoritieksi on lisännyt tämän osuuden liikennettä noin 500 ajon/vrk. Tiejaksoilla on vuosien 1994-98 aikana tapahtunut 23 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Niistä yksi on johtanut kuolemaan. Onnettomuudet ovat olleet pääasiassa kohtaamis- ja yksittäisonnettomuuksia.

Suunnitelma

Tietä levennetään koko matkalla ja rakennetaan ohituskaistoja. Tien suuntausta ja tasasta parannetaan joillakin puutteellisilla tiejaksoilla. Yksityisteiden liittymien määrää karsitaan rakentamalla rinnakkaisteitä. Kevyen

liikenteen olosuhteita parannetaan varsinkin Eteläisten ja Hämeenlinnan välisellä tiejaksoilla. Hankkeen valmistelu aloitetaan tarveselvityksen teolla, jossa tarvittavat toimenpiteet määritetään tarkemmin.

Vaikutukset

Hämeenlinnan ja Tuuloksen välisen tiejakson parantaminen poistaa moniongelmaisen tien puutteet. Samalla tiejakso saadaan vastamaan tämän päivän vaatimusta valtatie standardista. Valtatien levenyttäminen ja ohituskaistat parantavat sujuvuutta. Kevyen liikenteen järjestelyt ja yksityistiejärjestelyt parantavat liikenneturvallisuutta. YVA:a ei tarvitse tehdä, mutta vaikutukset ympäristöön arvioidaan lähes YVA:n tarkkuudella.

Talous

Rakentamiskustannusten on arvioitu alustavasti olevan noin 50 Mmk (tr. ind. 139). Hyötykustannussuhde ja tarkempi kustannusarvio saadaan tarveselvityksen valmistuttua.

4

Valtatie

LAHTI - KALLIOLA

Lahti, Hollola

Nykyiset liikenneolosuhteet

Valtatie 24 on liikenteellisesti merkittävä sekä pitkämatkaisen että paikallisen liikenteen yhteys Päijänteen länsipuolella. Vaikka valtatie 4 siirtyminen Päijänteen itäpuolelle on vähentänyt jonkin verran (noin 1000 ajon/vrk) liikennettä on valtatie liikennemäärä yhä 7400-12550 ajon/vrk (KVL 1998). Tiellä on vuosina 1994-98 tapahtunut 19 henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Yleisin onnettomuustyyppi on ollut risteämisonnettomuus. Nykyisellä tiellä on ruuhkia viikonloppuisin ja työmatkaliikenteen aikana. Risteäviltä teiltä on vaikea päästä mukaan valtatie liikennevirtaan.

Suunnitelma

Valtatie 24 välillä Holma-Lepistönmäki (noin 3 km) muutetaan nelikaistaiseksi. Tasoliittymät muutetaan eritasoliittymiksi. Lepistönmäen ja Kalliolan (noin 7 km) välille rakennetaan nykyisen tien itäpuolelle moottoriliikennetie. Nykyinen tie jää paikallisen liikenteen käyttöön. Holman ja Lepistönmäen välille on vuonna 1997 tehty ideasuunnitelma, jossa on

hieman muutettu vuoden 1993 yleissuunnitelman ratkaisuja.

Vaikutukset

Holman ja Kalliolan välillä ei ole ruuhkia. Tasoliittymien muuttaminen eritasoliittymiksi parantaa Holman ja Lepistönmäen välillä liikennevirtaan liittymistä. Kevyt liikenne ei joudu tasossa ylittämään valtatieä. Liikenneturvallisuus tiejaksolla paranee merkittävästi. Erityisesti liittymä- ja kevyen liikenteen onnettomuudet vähenevät eritasoliittymien myötä. Yleissuunnitelmissa on arvioitu hankkeen vaikutusta ympäristöön, mutta YVA-lain mukaista arviointiohjelmaa tai arviointiselostusta ei hankkeesta ole tehty.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 185 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 2,2.

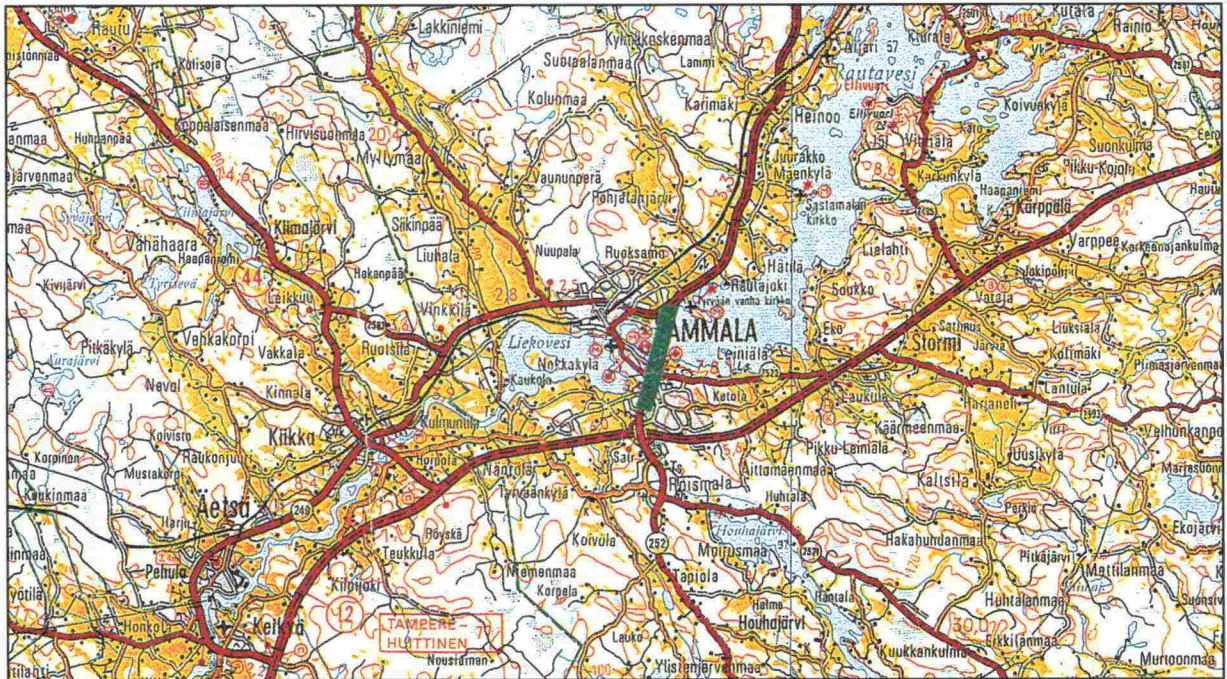

252

Seututie

VAMMALAN OHIKULKUTIE

Vammala

Nykyiset liikenneolosuhteet

Pitkämatkainen liikenne ylittää nykyisin Kokemäenjoen vesistön kulkien Vammalan ydinkeskustan läpi katuverkkoa pitkin. Liikenne on huipputuntien aikana ruuhkautunutta. Liikennemäärät Vammaskosken kaksikaistaisella sillalla ovat keskimäärin 12 400 ajon/vrk. Vesistön ylittävä suojeltu silta on kapea ja kevyelle liikenteelle on riittämättömästi tilaa. Vammalan keskustan läpi kulkevan pääkadun (Puistokatu, Itsenäisyydenkatu) laskennallinen ruuhkasuoritteen (palvelutasot E ja F) osuus oli vuonna 1993 noin 40 %. Läpikulkeva pitkämatkainen liikenne katuverkolla on onnettomuusaltista. Erityisesti keskustan läpi kulkeva raskas liikenne aiheuttaa ympäristöhaittoja, melua ja pakokaasupäästöjä. Vammalan ohikululle on esitetty varaus Pirkanmaan voimassa olevassa seutukaavassa. Kilpinokan silta sijoittuu seutukaavan mukaiseen arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Suunnitelma

Hanke käsittää runsaat 3,0 km uutta maantietä, johon sisältyy noin 500 metriä pitkä

Rautaveden ylittävä Kilpinokan silta sekä Tuomiston ja Tampereentien kiertoliittymät. Tie valaistaan ja sen varteen rakennetaan kevyen liikenteen väylä alikulkuineen.

Vaikutukset

Kokemäenjoen vesistön pohjoispuolisten alueiden maankäytön kehittäminen helpottuu, kun tie- ja katuverkon jäsentely paranee ja katuverkon kapasiteettiongelmat mm. Vammaskosken sillan osalta poistuvat. Vammalan keskustan viihtyvyys paranee, kun melu- ja pakokaasupäästöt ydinkeskustassa pienenevät. Keskustan katuverkon liikennekuormitus pienenee, jolloin myös liikenneturvallisuus paranee.

Talous

Rakentamiskustannukset ovat 78 Mmk (trind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,4.

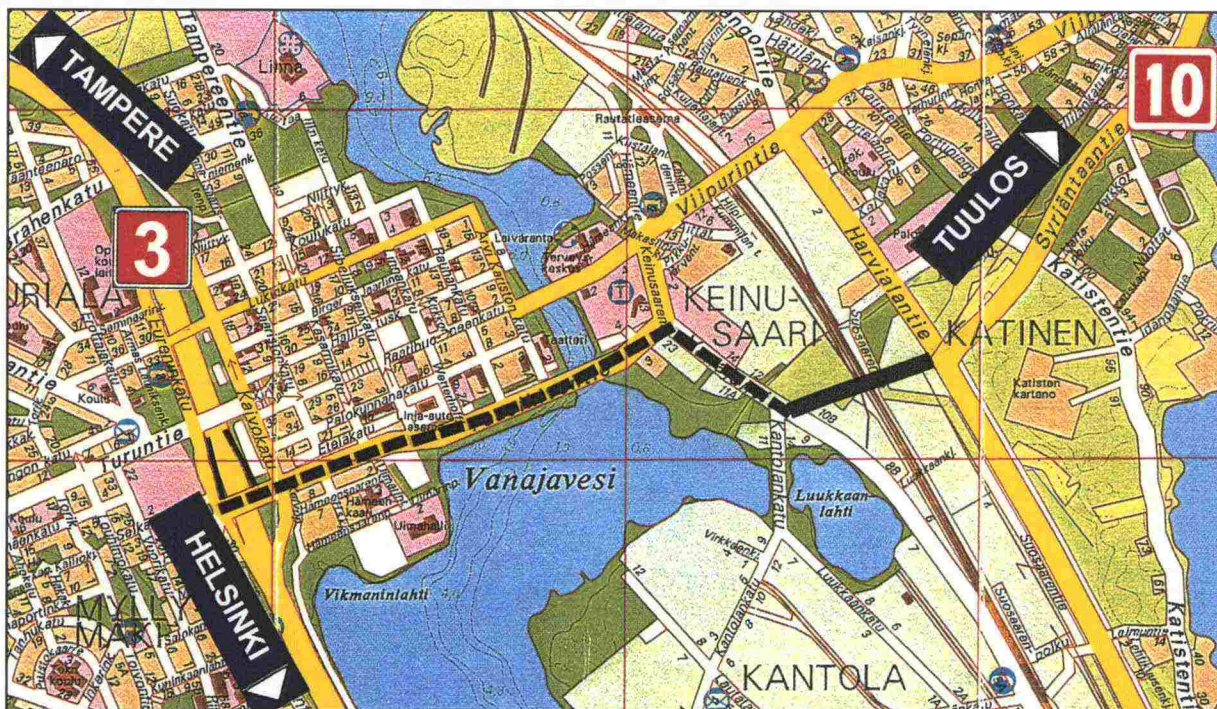
Tielaitos

Tammikuu 2000

PAASIKIVENTIENT JATKE YHTEISTYÖHANKE KAUPUNGIN KANSSA

Hämeenlinna

Nykyiset liikenneolosuhteet

Hämeenlinnan keskustan läpiajoliikenne itä – länsisuunnassa joutuu kulkemaan suhteellisen pitkän matkan katuverkossa. Tämä aiheuttaa toimivuusongelmia liittymissä, turvallisuuden heikkenemistä ja ylimääräistä meluhaittaa sekä päästöjä katujen varressa asuville. Nykyisin kaikki pääradan ylittävä liikenne käyttää Viipurintietä, jonka kapasiteetti on jo lähes kokonaan käytössä. Suurimmat liikennemäärät Viipurintiellä ovat 24 000 ajon/vrk. Lisäksi nykyinen verkkoratkaisu ohjaa suhteellisen paljon liikennettä Lukiokadulle. Kevyellä liikenteellä on yhteyspuuteradan poikki vt 10 ja Vanajanteiden välillä. Liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisin kohta on Turun tien ja Kaivokadun risteys.

Suunnitelma

Paasikiventien eritasoliittymä vt 3:lle täydennetään pohjoisen suunnan rampeilla ja moottoritien ylittävää siltää levennetään. Paasikiventielle rakennetaan toinen ajorata noin 500 metrin matkalle, jolloin se on koko-

naan nelikaistainen. Vanajaveden ylitys rakennetaan samanlaisena siltana kuin nykyinen Hopeaseppien silta. Vanajantie parannetaan Paasikiventien ja Kantolantien väliseltä osuudelta. Kantolankadun liittymä rakennetaan kiertoliittymäksi. Uusi tieyhteys rakennetaan Kantolantien liittymästä Katisten kiertoliittymään vt 10:lle. Tien pohjoispuolelle rakennetaan kevyen liikenteen väylä, jolle rakennetaan alikulkukäytävä Harvialantien kohdalle. Ratapiha alitetaan alikulkusillalla.

Vaikutukset

Uusien ramppien ja uuden tieyhteyden rakentaminen vähentää kaupungin läpi menevän liikenteen määrää. Liikenteelle tulee joustava, ympäristöön ja maankäyttöön sopeutuva yhteys kaupunkikeskustan ja valtaiden välille.

Talous

Rakentamiskustannusten on arvioitu olevan noin 40 Mmk (tr. ind. 139). Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,3.

6. HANKELUETTELOT

6.1. Toimenpideohjelman hankkeet 2000–2004

- ✓ Kehittämishankkeet 2000–2004
- ✓ Perustienpidon hankkeet 2000–2004

Kehittämishankkeet 2000–2004

Laajennusinvestoinnit

Nro	Tie	Nimi	Kunta	Yhteensä	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
3016	13708	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Lammasoja	Urjala	1		1					
3017	1691	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Villähde	Nastola	14,1		7	7,1				
3018	14047	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Haravakylä	Nastola	7,1		3,6	3,5				
3019	14033	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Hakosilta	Hollola	7,1			3,6	3,5			
3020	13816	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Jutila ja Inkinen	Kärkölä	8,9			4,200	4,700			
3021	13815	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Mommila	Hausjärvi	7,3			3,400	3,900			
3008	9	Orivesi - Jämsä	Orivesi	260				40	80	80	60
3022	14501	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Kivinen	Nastola	5,5				2,8	2,7		
Laajennusinvestoinnit yhteensä:				<u>311</u>		<u>11,6</u>	<u>21,8</u>	<u>54,9</u>	<u>82,7</u>	<u>80</u>	<u>60</u>

Uusinvestoinnit

Nro	Tie	Nimi	Kunta	Yhteensä	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Kalvola	1203	<u>968,4</u>	178,2	31	24,4	1		
3007	3	Tampereen läntinen kehätie (Lakalaiva - Ylöjärvi)	Pirkkala	550			100	250	100	80	20
Uusinvestoinnit yhteensä:				<u>1753</u>	<u>968,4</u>	<u>178,2</u>	<u>131</u>	<u>274,4</u>	<u>101</u>	<u>80</u>	<u>20</u>

Perustienpidon hankkeet 2000–2004

Korvausinvestoinnit

Nro	Tie	Nimi	Liitto	Yhteensä	Käytetty	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
1504	3413	Kokkola - Juupajoki	Pirkanmaa	11,4	6,0	5,4					0,0
1531	13361	Myllykylän paikallistie	Pirkanmaa	3,3	0,8	2,5					0,0
1999		Kelirikkokohteet	tiepiiri	29,5	4,5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	0,0
2014	283	Teuron silta	Häme	4,6	1,7	2,9					0,0
2999		Siltojen kunnostus ja uusiminen	tiepiiri	39,7	2,5	4,0	8,0	7,5	7,7	10,0	0,0
1015	338	Kaanaa-Jäminkipohja	Pirkanmaa	7,0	0,0	4,0	3,0				0,0
1529	2852	Kylmäkoski-Sotkia	Pirkanmaa	8,0	0,0	1,0	7,0				0,0
1530	3231	Kirpu-lhari	Pirkanmaa	2,0	0,0	2,0					0,0
2018	13849	Jokelan silta	Häme	3,3	0,0	3,3					0,0
1016	2843	Myllykylä-Pihtikoski	Häme	0,5	0,0		0,5				0,0
1017	259	Suodenniemi-Taipaleen pt 13065 liitt.	Pirkanmaa	1,3	0,0		1,3				0,0
1018	3260	Hirtolahti-Eräjärvi	Pirkanmaa	1,2	0,0		1,2				0,0
1030	3223	Porras-Harju	Häme	1,3	0,0		1,3				0,0
1032	3281	Längelmäki kk-Hiukkaa	Pirkanmaa	1,7	0,0		1,7				0,0
1523	13911	Korpilaurin-Hauhontaustan pt	Häme	14,0	0,0		5,0	5,0	4,0		0,0
1528	14121	Vaanian paikallistie	Päijät-Häme	2,0	0,0		2,0				0,0
1536	14223	Pitkäljärven paikallistie	Pirkanmaa	2,0	0,0		2,0				0,0
2016	13982	Kostian silta	Pirkanmaa	1,5	0,0		1,5				0,0
2019	3	Sääksmäen silta	Pirkanmaa	1,0	0,0		1,0				0,0
1014	694	Kurjenkylä-piirin raja	Pirkanmaa	3,5	0,0			3,5			0,0
1019	14375	Palolammen paikallistie	Pirkanmaa	1,0	0,0			1,0			0,0
1020	3230	Pakkala-Sahalahti	Pirkanmaa	1,6	0,0			1,6			0,0
1021	13286	Karhen paikallistie	Pirkanmaa	2,0	0,0			2,0			0,0
1532	2984	Koskenkylä-Päivääniemi	Pirkanmaa	5,4	0,0			2,0	3,4		0,0
1541	2824	Eerikkilän urh.opisto-Porras	Häme	4,0	0,0			4,0			0,0
1546	13586	Similänkulman paikallistie	Häme	1,5	0,0			1,5			0,0
1551	14089	Seesta-Kumia	Päijät-Häme	5,0	0,0			5,0			0,0
2020	2847	Riisikkalan silta	Pirkanmaa	1,5	0,0			1,5			0,0
2048	13716	Taipaleen myllysilta	Pirkanmaa	1,0	0,0			1,0			0,0
1524	13987	Saarikylien pt	Pirkanmaa	4,5	0,0				4,5		0,0
1526	3423	Neulaniemi-Kavala	Pirkanmaa	4,0	0,0				2,0	2,0	0,0
1527	14349	Tammikosken paikallistie	Pirkanmaa	4,0	0,0				2,0	2,0	0,0
1534	2611	Mansoniemi-Raivala	Pirkanmaa	2,0	0,0				2,0		0,0
1549	13661	Rimmilä-Hakimäki	Häme	12,0	0,0				5,0	7,0	0,0
2017	13909	Kankaanpään silta	Häme	1,2	0,0				1,2		0,0
2047	13716	Mellolan silta	Pirkanmaa	1,1	0,0				1,1		0,0
2057	3	Härkätien risteysilta	Häme	1,3	0,0				1,3		0,0
1542	2993	Stormi - Rämsöo	Pirkanmaa	12,0	0,0					6,0	6,0
1545	3132	Vuorenmylly - Kalkkinen	Päijät-Häme	3,0	0,0					3,0	0,0
1547	14207	Siitaman paikallistie	Pirkanmaa	5,0	0,0					5,0	0,0
1555	2622	Mauri-Heinijärvi	Pirkanmaa	11,0	0,0					5,0	6,0
Korvausinvestoinnit yhteensä:				<u>222,9</u>	<u>15,5</u>	<u>30,1</u>	<u>40,5</u>	<u>40,6</u>	<u>39,2</u>	<u>45,0</u>	<u>12,0</u>

Laajennusinvestoinnit

Nro	Tie	Nimi	Liitto	Yhteensä	Käytetty	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
212	167	Orimattilan keskusta	Päijät-Häme	16,8	16,5	0,3					0,0
121	296	Salpakangas - Renkomäki	Päijät-Häme	15,2	10,1	5,1					0,0
131	2812	Ypäjän taajama	Häme	13,4	5,5	8,0					0,0
136	303	Riitilä - Nahkatehtaantie	Pirkanmaa	9,5	4,6	4,9					0,0

Hankenumerot: 1000-1499 Päälystetyt tiet

1500-1999 Soratiet

2000-2499 Sillat

Nro	Tie	Nimi	Liitto	Yhteensä	Käytetty 2000	2001	2002	2003	2004	Jää
137	3	Ikaalinen - Kylpylä	Pirkanmaa	13,0	10,8	2,2				0,0
140	3022	Tampere - Pirkkala	Pirkanmaa	24,4	14,6	9,8				0,0
175	3	Hämeenlinna melusuo. II-v.	Häme	21,2	19,4	1,8				0,0
141	3	Kuljun moottoritie, melusuo.	Pirkanmaa	3,3	0,2	3,1				0,0
163	13787	Kuljun pysäkin pt.	Pirkanmaa	9,8	5,2	4,6				0,0
182	12	Lahden katujakso yl. tieksi	Päijät-Häme	7,4	0,9	3,5	3,0			0,0
187	3131	Paimela-Vesivehmaa (EU-hanke)	Päijät-Häme	9,1	5,0	4,1				0,0
267	3	Parkanon ohituskaista I	Pirkanmaa	4,5	0,2	4,3				0,0
293	2501	Taivalkunnan kev. Liik. väylä	Pirkanmaa	1,0	0,8	0,2				0,0
997		Liikenteen telematiikka	tiepiiri	2,5	1,5	1,0				0,0
998		Pienet ympäristön parantamis-								
		toimenpiteet	tiepiiri	1,5	1,0	0,5				0,0
999		Pienet liik.turvallisuuskohteet	tiepiiri	6,5	4,5	2,0				0,0
1024	3161	Mt 3161 Koivukuja-Kiviportintie	Päijät-Häme	1,0	0,1	0,9				0,0
139	12	Salpakangas-Lahti, melu- ja pv	Päijät-Häme	27,5	0,0	5,0	11,0	11,5		0,0
156	312	Lahti - Villähde (EU-hanke)	Päijät-Häme	8,4	0,0	5,0	3,4			0,0
165	12	Gaddinpuiston kohta	Pirkanmaa	4,0	0,0	4,0				0,0
198	57	Rahkoilan liittymä	Häme	7,0	0,0	3,0	4,0			0,0
202	140	Holma-Lepistömäki	Päijät-Häme	6,0	0,0	3,0	3,0			0,0
210	317	Lammin taajamajärjestelyt, alik.	Häme	1,5	0,0	1,5				0,0
268	3	Parkanon ohituskaista II	Pirkanmaa	4,0	0,0	4,0				0,0
295	4	Lahti-Heinola liikenteen hallinta	Päijät-Häme	1,7	0,0	1,7				0,0
126	9	Aitovuoren eritasoliittymä	Pirkanmaa	1,0	0,0		1,0			0,0
133	3	Pt 13255 ja Pt 13139	Pirkanmaa	4,0	0,0		4,0			0,0
138	290	Hämeenlinna - Turenki	Häme	12,0	0,0		6,0	6,0		0,0
146	2874	Tervakosken taajamajärjestelyt	Häme	3,5	0,0		3,5			0,0
147	14057	Lammin taaj.järjestelyt, 2-vaihe	Häme	4,0	0,0		4,0			0,0
176	306	Sääksjärvi-Kuljun pys.pt	Pirkanmaa	1,4	0,0		1,4			0,0
193	3003	Hakkarin kohta	Pirkanmaa	0,8	0,0		0,8			0,0
199	3053	Aulanko - Rahkoila	Häme	11,0	0,0		7,0	4,0		0,0
206	13609	Lopen Vanhankirkon mutka	Häme	0,7	0,0		0,7			0,0
229	13087	Vesajärven pt:n kev.liik.väylä	Pirkanmaa	1,6	0,0		1,6			0,0
241	14082	Karjusaaren pt:n kev.liik.väylä	Päijät-Häme	1,5	0,0		1,5			0,0
242	12	Lammin ohituskaista	Häme	3,0	0,0		3,0			0,0
243	12	Hämeenkosken ohituskaista	Päijät-Häme	5,0	0,0		5,0			0,0
244	9	Suinulan ohituskaista	Pirkanmaa	3,2	0,0		3,2			0,0
245	9	Oriveden/K:alan rajan (Valkijärven)								
		ohituskaista	Pirkanmaa	5,7	0,0		5,7			0,0
253	314	Kanavaniemi lev.alue (EU-hanke)	Päijät-Häme	1,1	0,0		1,1			0,0
257	14362	Vihriälä-vt 23 kev.liik.väylä	Pirkanmaa	1,0	0,0		1,0			0,0
153	284	Ujala - Huhti	Pirkanmaa	5,5	0,0			3,0	2,5	0,0
155	9	Kylmäkosken eteläinen liittymä	Pirkanmaa	5,3	0,0			5,3		0,0
166	12	Uusikylä-piirin raja	Päijät-Häme	36,0	0,0			6,0	10,0	10,0
184	13736	Viialan taajama	Pirkanmaa	5,5	0,0			3,0	2,5	0,0
186	2956	Lahti-Hollola (EU-hanke)	Päijät-Häme	16,0	0,0			8,0	8,0	0,0
192	3003	Nurmen kevyen liikenteen väylä	Pirkanmaa	5,5	0,0			5,5		0,0
208	3191	Mommilantien parantaminen	Häme	6,0	0,0			6,0		0,0
213	1711	Kuivannon kev. liik. väylä	Päijät-Häme	4,3	0,0			4,3		0,0
215	4142	Urheiluopisto-mt 363	Päijät-Häme	2,2	0,0			2,2		0,0
248	13837	Kiipulan kohta	Häme	0,8	0,0			0,8		0,0
292	2773	Takamaan kohta	Pirkanmaa	2,0	0,0			2,0		0,0
1011	307	Valkeakoski - Pälkäne I-vaihe	Pirkanmaa	20,0	0,0			4,0	8,0	8,0
1022	313	Vt 4 - Syrjälänkangas	Päijät-Häme	0,8	0,0			0,8		0,0
149	13720	Kylmäkosken taajama	Pirkanmaa	3,5	0,0				3,5	0,0
150	2595	Ikaalisten sisääntulotie	Pirkanmaa	6,5	0,0				2,0	4,5
177	301	Lempäälä-Vesilahti	Pirkanmaa	12,5	0,0				4,0	8,5

Hankenumerot: 1000-1499 Päällystetyt tiet
1500-1999 Soratiet
2000-2499 Sillat

Nro	Tie	Nimi	Liitto	Yhteensä	Käytetty	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
190	14290	Juupajoen kevyen liikenteen väylä	Pirkanmaa	1,0	0,0				1,0		0,0
191	12	Rääkkölän eritasoliittymän par.	Pirkanmaa	3,0	0,0				3,0		0,0
194	259	Mouhijärven kevyen liikenteen väylä	Pirkanmaa	2,0	0,0				2,0		0,0
195	58	Orivesi-Hirsilä	Pirkanmaa	4,5	0,0				2,5	2,0	0,0
196	66	Visuveden liittymä	Pirkanmaa	2,5	0,0				2,5		0,0
214	167	Virenoja-Pennala kev. liik. Väylä	Päijät-Häme	4,0	0,0				4,0		0,0
220	15071	Hartolan kirkonkylä	Päijät-Häme	1,7	0,0				1,7		0,0
221	15007	Komostentie-Reumantie	Päijät-Häme	4,9	0,0				4,9		0,0
228	295	Järvelä - Marttila	Päijät-Häme	26,0	0,0				6,0	10,0	10,0
231	13872	Järvelän pt:n kev.liik.väylä	Päijät-Häme	3,5	0,0				3,5		0,0
232	54	Lopen liittymän porrastus	Häme	1,5	0,0				1,5		0,0
233	312	Kukkastie (mt 3138) - Pysäköintie,	Päijät-Häme	2,5	0,0				2,5		0,0
246	9	Yliskylän ohitustaista	Pirkanmaa	2,3	0,0				2,3		0,0
258	54	Lopen ohitustaista	Häme	3,0	0,0				3,0		0,0
259	54	Launosten ohitustaista	Häme	3,0	0,0				3,0		0,0
260	290	Turkhaudan kevyen liikenteen väylä	Häme	4,0	0,0				4,0		0,0
261	305	Eteläisten kylän kevyen liik. väylä	Häme	3,0	0,0				3,0		0,0
264	12	Suorama-Huutijärvi, melusuojaus	Pirkanmaa	10,0	0,0				5,0	5,0	0,0
265	12	Iso-Paaavolankatu - Joutjärvi,	Päijät-Häme	7,0	0,0				3,0	4,0	0,0
270	13627	Launosten kev.liik.väylän jatko	Häme	1,0	0,0				1,0		0,0
291	2773	Takamaantie-Lukukorventie	Pirkanmaa	1,0	0,0				1,0		0,0
159	9	Hakkilan ohitustaista	Pirkanmaa	3,0	0,0					2,0	1,0
224	12	Raikun ohitustaista	Pirkanmaa	3,0	0,0					3,0	0,0
225	12	Epaalan ohitustaista	Pirkanmaa	3,0	0,0					3,0	0,0
251	308	Pirkkala-lentoasema	Pirkanmaa	3,0	0,0					3,0	0,0
275	2813	Maatalouden tutkimusl.kohta	Häme	1,0	0,0					1,0	0,0
276	3401	Asema-Mäntyveräjä	Pirkanmaa	6,0	0,0					6,0	0,0
280	13779	Vanattaran kev.liik.väylä	Pirkanmaa	5,8	0,0					5,8	0,0
284	282	Sukula-Kassinmäki	Häme	11,0	0,0					11,0	0,0
287	2805	Kurjenmäen kohta	Häme	3,0	0,0					1,0	2,0
Laajennusinvestoinnit yhteensä:				543,3	100,9	83,4	74,9	72,4	100,9	87,8	23,0

Uusininvestoinnit

Nro	Tie	Nimi	Liitto	Yhteensä	Käytetty 2000	2001	2002	2003	2004	Jää
2056	3132	Kalkkisten silta	Päijät-Häme	22,5	8,7	13,8	0,0			0,0
3013	65	Ylöjärvi - Kyrönlahti	Pirkanmaa	80,0	2,0	26,0	26,0	26,0		0,0
262	2834	Riihimäen läntinen sisääntulo	Häme	12,0	0,0				3,0	9,0
Uusininvestoinnit yhteensä:				<u>114,5</u>	<u>10,7</u>	<u>39,8</u>	<u>26,0</u>	<u>26,0</u>	<u>3,0</u>	

Hankenumerot: 1000-1499 Päälystetyt tiet
1500-1999 Soratiet
2000-2499 Sillat

6.2. Toimenpideohjelman hankkeet kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloit.	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
<u>Asikkala</u>												
2056	3132	Kalkkisten silta	Uusi silta	1998	22,5	8,7	13,8					0,0
187	3131	Paimela-Vesivehmaa (EU-hanke)	Kevyen liikenteen väylän rak. Päälystetyn tien leventäminen Muu liikenneympäristön par.	1999	9,1	5,0	4,1					0,0
253	314	Kanavaniemen levähdysalue (EU-hanke)	Levähdys/pysäköintialueen rakentaminen	2001	1,1	0,0		1,1				0,0
1545	3132	Vuorenmylly - Kalkkinen	Soratien par. soratienä	2004	3,0	0,0					3,0	0,0

Forssa

284	282	Sukula-Kassinmäki	Uusi tieyhteys	2004	11,0	0,0					11,0	0,0
-----	-----	-------------------	----------------	------	------	-----	--	--	--	--	------	-----

Hartola

220	15071	Hartolan kirkonkylä	Muu liikenneympäristön par.	2003	1,7	0,0				1,7		0,0
-----	-------	---------------------	-----------------------------	------	-----	-----	--	--	--	-----	--	-----

Hattula

198	57 3053	Rahkoilan liittymä	Kevyen liikenteen alikulun rak. Suojatiejärjestelyt Kevyen liikenteen väylän rak.	2000	7,0	0,0	3,0	4,0				0,0
199	3053	Aulanko - Rahkoila	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	11,0	0,0		7,0	4,0			0,0
1523	13911	Korpilaurin-Hauhontaus tan pt	Soratien parantaminen + päälystäminen	2001	14,0	0,0		5,0	5,0	4,0		0,0
1549	13661	Rimmlä-Hakinmäki	Soratien parantaminen + päälystäminen	2003	12,0	0,0				5,0	7,0	0,0
2017	13909	Kankaanpään silta	Sillan uusiminen	2003	1,2	0,0				1,2		0,0

Hauho

1030	3223	Porras-Harju	Päälystetyn tien rakenteen par.	2001	1,3	0,0		1,3				0,0
1523	13911	Korpilaurin-Hauhontaus tan pt	Soratien parantaminen + päälystäminen	2001	14,0	0,0		5,0	5,0	4,0		0,0
261	305	Eteläisten kylän kevyen liik. väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	3,0	0,0				3,0		0,0

Hausjärvi

3021	13815	Tasoristeyksen poisto pääradoilta, Mommila	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päälystetyn tien suuntauksen parantaminen	2001	7,3	0,0		3,4	3,9			0,0
260	290	Turkhaudan kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	4,0	0,0				4,0		0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloitus	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Heinola												
295	4	Lahti-Heinola liikenteen hallinta	Muuttuva liikenteen ohjaus	2000	1,7	0,0	1,7					0,0
215	4142	Urheilupuisto-mt 363	Päällystetyn tien rakenteen par. Liittymän kevyt parantaminen Kevyen liikenteen alikulun rak.	2002	2,2	0,0			2,2			0,0
1022	313	Vt 4 - Syrjälänkangas	Päällystetyn tien leventäminen	2002	0,8	0,0			0,8			0,0
221	15007	Komostentie-Reumantie	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	4,9	0,0				4,9		0,0

Hollola

121	296	Salpakangas - Renkomäki	Kevyen liikenteen väylän rak. Muu liikennenympäristön par.	1998	15,2	10,1	5,1					0,0
187	3131	Paimela-Vesivehmaa (EU-hanke)	Kevyen liikenteen väylän rak.	1999	9,1	5,0	4,1					0,0
1024	3161	Mt 3161 Koivukuja-Kiviportintie	Kevyen liikenteen väylän rak.	1999	1,0	0,1	0,9					0,0
139	12	Salpakangas - Lahti, melu- ja pohjavesi	Muu liikennenympäristön par.	2000	27,5	0,0	5,0	11,0	11,5			0,0
241	14082	Karjusaaren pt:n kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	1,5	0,0		1,5				0,0
1528	14121	Vaanian paikallistie	Soratien parantaminen + päällystäminen	2001	2,0	0,0		2,0				0,0
3019	14033	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Hakosilta	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2001	7,1	0,0		3,6	3,5			0,0
186	2956	Lahti-Hollola (EU-hanke)	Kevyen liikenteen väylän rak. Tasoliittymien parantaminen	2002	16,0	0,0			8,0	8,0		0,0

Hämeenkoski

242	12	Lammin ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2001	3,0	0,0		3,0				0,0
243	12	Hämeenkosken ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2001	5,0	0,0		5,0				0,0

Hämeenkyrö

229	13087	Vesajärven pt:n kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	1,6	0,0		1,6				0,0
1555	2622	Mauri-Heinijärvi	Soratien parantaminen + päällystäminen	2004	11,0	0,0					5,0	6,0

Hämeenlinna

175	3	Vt 3 Hämeenlinnan melusuojaus II-vaihe	Muu liikennenympäristön par.	1998	21,2	19,4	1,8					0,0
138	290	Hämeenlinna - Turenki	Kevyen liikenteen väylän rak. Tasoliittymien parantaminen Kevyen liikenteen alikulun rak.	2001	12,0	0,0		6,0	6,0			0,0
199	3053	Aulanko - Rahkoila	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	11,0	0,0		7,0	4,0			0,0
2057	3	Härkätien risteysilta	Sillan parantaminen	2003	1,3	0,0					1,3	0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloitus	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Ikaalinen												
137	3	Ikaalinen - Kylpylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	1998	13,0	10,8	2,2					0,0
133	3	Pt 13255 ja Pt 13139 liitt.järj+ohituskaista	Väistötien rakentaminen	2001	4,0	0,0		4,0				0,0
150	2595	Ikaalisten sisääntulotie	Kevyen liikenteen väylän rak. Kevyen liikenteen alikulun rak. Kiertoliittymän rakentaminen Muu liikenneympäristön par.	2003	6,5	0,0				2,0	4,5	0,0
1534	2611	Mansoniemi-Raivala	Päällystetyn tien rakenteen par.	2003	2,0	0,0				2,0		0,0
Janakkala												
3004	13836	Helsinki - Tampere radan tiejärjestelyt	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen	1995	50,8	50,0	0,8					0,0
2018	13849	Jokelan silta	Sillan uusiminen	2000	3,3	0,0	3,3					0,0
138	290	Hämeenlinna - Turenki	Kevyen liikenteen väylän rak. Tasoliittymien parantaminen Kevyen liikenteen alikulun rak.	2001	12,0	0,0		6,0	6,0			0,0
146	2874	Tervakosken taajamajärjestelyt	Muu liikenneympäristön par. Kevyen liikenteen väylän rak. Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	3,5	0,0		3,5				0,0
248	13837	Kiipulan kohta	Kevyen liikenteen väylän rak.	2002	0,8	0,0			0,8			0,0
Jokioinen												
275	2813	Maatalouden tutkimusl.kohta	Taajaman liikennejärjestelyt	2004	1,0	0,0					1,0	0,0
	13559		Kevyen liikenteen väylän rak. Kevyen liikenteen väylän rak.									
Juupajoki												
1504	3413	Kokkola - Juupajoki	Soratien parantaminen + päällystäminen	1999	11,4	6,0	5,4					0,0
190	14290	Juupajoen kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	1,0	0,0				1,0		0,0
Kalvola												
3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Mo-tien rakentaminen	1995	1 203,0	968,4	178,2	31,0	24,4	1,0		0,0
1549	13661	Rimmilä-Hakinmäki	Soratien parantaminen + päällystäminen	2003	12,0	0,0				5,0	7,0	0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloit.	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Kangasala												
1530	3231	Kirpu-lhəri	Soratien parantaminen + päälystäminen	2000	2,0	0,0	2,0					0,0
244	9	Suinulan ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2001	3,2	0,0		3,2				0,0
245	9	Oriveden/K:alan rajan (Valkijärven) ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2001	5,7	0,0		5,7				0,0
191	12	Rääkkölän eritasoliittymän parantaminen	Eritasoliittymän täydentäminen	2003	3,0	0,0				3,0		0,0
264	12	Suorama-Huutijärvi, melusuojaus	Muu liikenneympäristön par.	2003	10,0	0,0				5,0	5,0	0,0
1524	13987	Saariylien pt	Soratien parantaminen + päälystäminen	2003	4,5	0,0				4,5		0,0
224	12	Raikun ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2004	3,0	0,0					3,0	0,0
225	12	Epaalan ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2004	3,0	0,0					3,0	0,0
276	3401	Asema-Mäntyveräjä	Kevyen liikenteen väylän rak. Taajaman liikennejärjestelyt	2004	6,0	0,0					6,0	0,0
1547	14207	Siitaman paikallistie	Soratien parantaminen + päälystäminen	2004	5,0	0,0					5,0	0,0
Kihniö												
1531	13361	Myllykylän paikallistie	Soratien parantaminen + päälystäminen	1999	3,3	0,8	2,5					0,0
Kuorevesi												
1526	3423	Neulaniemi-Kavala	Soratien parantaminen + päälystäminen	2003	4,0	0,0				2,0	2,0	0,0
Kylmäkoski												
1529	2852	Kylmäkoski-Sotkia	Soratien parantaminen + päälystäminen	2000	8,0	0,0	1,0	7,0				0,0
155	9	Kylmäkosken eteläinen liittymä	Liittymän porrastaminen Kevyen liikenteen alikulun rak. Nellihaaraliittymän täyskanavointi Uusi tievalaistus myötäävin pylväin	2002	5,3	0,0				5,3		0,0
2020	2847	Riisikkalan silta	Sillan uusiminen	2002	1,5	0,0				1,5		0,0
2048	13716	Taipaleen myllysilta	Sillan uusiminen	2002	1,0	0,0				1,0		0,0
149	13720	Kylmäkosken taajama	Kevyen liikenteen väylän rak. Muu liikenneympäristön par.	2003	3,5	0,0				3,5		0,0
2047	13716	Mellolan silta	Sillan uusiminen	2003	1,1	0,0				1,1		0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloitus	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Kärkölä												
3020	13816	Tasoristeyksen poisto pääradoilta, Jutila ja Inkinen	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2001	8,9	0,0		4,2	4,7			0,0
228	295	Järvelä - Marttila	Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2003	26,0	0,0				6,0	10,0	10,0
231	13872	Järvelän pt:n kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	3,5	0,0				3,5		0,0

Lahti

121	296	Salpakangas - Renkomäki	Kevyen liikenteen väylän rak. Nelihaaraliittymän täyskanavointi Muu liikenneympäristön	1998	15,2	10,1	5,1					0,0
182	12	Lahten katujakso yleiseksi tieksi	Kevyen liikenteen väylän rak. Muu liikenneympäristön Tasoliittymien parantaminen	1999	7,4	0,9	3,5	3,0				0,0
139	12	Salpakangas - Lahti, melu- ja pohjavesi	Muu liikenneympäristön par.	2000	27,5	0,0	5,0	11,0	11,5			0,0
156	312	Lahti - Villähde (EU-hanke)	Kevyen liikenteen väylän rak.	2000	8,4	0,0	5,0	3,4				0,0
202	140	Holma-Lepistömäki	Kiertoliittymän rakentaminen	2000	6,0	0,0	3,0	3,0				0,0
295	4	Lahti-Heinola liikenteen hallinta	Muuttuva liikenteen ohjaus	2000	1,7	0,0	1,7					0,0
265	12	Iso-Paavolankatu - Joutjärvi, pohjaveden suojaus	Muu liikenneympäristön par.	2003	7,0	0,0				3,0	4,0	0,0

Lammi

210	317	Lammin taajamajärjestelyt, alikulku	Kevyen liikenteen alikulun rak.	2000	1,5	0,0	1,5					0,0
147	14057	Lammin taajamajärjestelyt,	Taajaman liikennejärjestelyt Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	4,0	0,0		4,0				0,0
242	12	Lammin ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2001	3,0	0,0		3,0				0,0
208	3191	Mommilantien parantaminen	Päällystetyn tien lev. Kevyen liikenteen väylän rak.	2002	6,0	0,0			6,0			0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloit.	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Lempäälä												
3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Mo-tien rakentaminen	1995	1203,0	968,4	178,2	31,0	24,4	1,0		0,0
141	3	Kuljun moottoritie, melusuojaus	Muu liikenneympäristön par.	1999	3,3	0,2	3,1					0,0
163	13787	Kuljun pysäkin pt.	Kevyen liikenteen väylän rak. Kevyen liikenteen alikulun rak. Tasoliittymien parantaminen	1999	9,8	5,2	4,6					0,0
176	306	Sääksjärvi-Kuljun pys.pt	Päällystetyn tien rakenteen parantaminen Yksitystien järjestelyt	2001	1,4	0,0		1,4				0,0
193	3003	Hakkarin kohta	Kolmihaaraliitt. kanavointi	2001	0,8	0,0		0,8				0,0
192	3003	Nurmen kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2002	5,5	0,0			5,5			0,0
177	301	Lempäälä-Vesilahti	Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	12,5	0,0				4,0	8,5	0,0
280	13779	Vanattaran kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2004	5,8	0,0					5,8	0,0

Loppi

206	13609	Lopen Vanhankirkon mutka	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	0,7	0,0		0,7				0,0
232	54	Lopen liittymän	Liittymän porrastaminen	2003	1,5	0,0				1,5		0,0
258	54	Lopen ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2003	3,0	0,0				3,0		0,0
259	54	Launosten ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2003	3,0	0,0				3,0		0,0
270	13627	Launosten kev.liik.väylän jatko	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	1,0	0,0				1,0		0,0

Längelmäki

1032	3281	Längelmäki kk-Hiukkaa	Päällystetyn tien rakenteen parantaminen	2001	1,7	0,0		1,7				0,0
3008	9	Orivesi - Jämsä	Päällystetyn tien leventäminen	2002	260,0	0,0			40,0	80,0	80,0	60,0

Mouhijärvi

194	259	Mouhijärven kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	2,0	0,0				2,0		0,0
-----	-----	-------------------------------------	-------------------------------	------	-----	-----	--	--	--	-----	--	-----

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloitus	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Nastola												
156	312	Lahti - Villähde (EU-hanke)	Kevyen liikenteen väylän rak.	2000	8,4	0,0	5,0	3,4				0,0
3017	1691	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Villähde	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2000	14,1	0,0	7,0	7,1				0,0
3018	14047	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Haravakylä	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2000	7,1	0,0	3,6	3,5				0,0
166	12	Uusikylä-piirin raja	Päällystetyn tien leventäminen Ohituskaistan rakentaminen Kevyen liikenteen väylän rak. Kevyen liikenteen alikulun rak. Muu liikennenympäristön par.	2002	36,0	0,0			6,0	10,0	10,0	10,0
1551	14089	Seesta-Kumia	Soratien parantaminen + päällystäminen	2002	5,0	0,0			5,0			0,0
3022	14501	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Kivinen	Eritason rakentaminen rautatien tasoristeykseen Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2002	5,5	0,0			2,8	2,7		0,0
233	312	Kukkastie (mt 3138) - Pysäköintie, kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak. Tasoliittymien parantaminen Muu liikennenympäristön par.	2003	2,5	0,0				2,5		0,0
Nokia												
293	2501	Taivalkunnan kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	1999	1,0	0,8	0,2					0,0
3007	3	Tampereen läntinen kehätie (Lakalaiva - Ylöjärvi)	Mo-tien rakentaminen	2001	550,0	0,0		100,0	250,0	100,0	80,0	20,0
1555	2622	Mauri-Heinijärvi	Soratien parantaminen + päällystäminen	2004	11,0	0,0					5,0	6,0
Orimattila												
212	167	Orimattilan keskusta	Kevyen liikenteen väylän rak. Kiertoliittymän rakentaminen	1997	16,8	16,5	0,3					0,0
213	1711	Kuivannon kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2002	4,3	0,0			4,3			0,0
214	167	Virenoja-Pennala kevyen liikenteen väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	4,0	0,0				4,0		0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloit.	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Orivesi												
1504	3413	Kokkola - Juupajoki	Soratien parantaminen + päällystäminen	1999	11,4	6,0	5,4					0,0
245	9	Oriveden/K:alan rajan (Valkijärven)	Ohituskaistan rakentaminen	2001	5,7	0,0		5,7				0,0
1018	3260	Hirtolahti-Eräjärvi	Päällystetyn tien rakenteen par.	2001	1,2	0,0		1,2				0,0
1536	14223	Pitkäjärven paikallistie	Päällystetyn tien rakenteen par.	2001	2,0	0,0		2,0				0,0
3008	9	Orivesi - Jämsä	Päällystetyn tien leventäminen	2002	260,0	0,0			40,0	80,0	80,0	60,0
195	58	Orivesi-Hirsilä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2003	4,5	0,0				2,5	2,0	0,0
246	9	Yliskylän ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2003	2,3	0,0				2,3		0,0
Parkano												
267	3	Parkanon ohituskaista I	Ohituskaistan rakentaminen	1999	4,5	0,2	4,3					0,0
268	3	Parkanon ohituskaista II	Ohituskaistan rakentaminen	2000	4,0	0,0	4,0					0,0
1534	2611	Mansonieniemi-Raivala	Päällystetyn tien rakenteen par.	2003	2,0	0,0				2,0		0,0
Pirkkala												
140	3022	Tampere - Pirkkala	Yksitystien järjestelyt Uusi valo-ohjaus, 4-haaraliittymä Kevyen liikenteen alikulun rak.	1998	24,4	14,6	9,8					0,0
3007	3	Tampereen läntinen kehätie (Lakalaiva - Ylöjärvi)	Mo-tien rakentaminen	2001	550,0	0,0		100,0	250,0	100,0	80,0	20,0
251	308	Pirkkala-lentoasema	Kevyen liikenteen väylän rak.	2004	3,0	0,0					3,0	0,0
Pälkäne												
1530	3231	Kirpu-Ihari	Soratien parantaminen + päällystäminen	2000	2,0	0,0	2,0					0,0
2016	13982	Kostian silta	Sillan uusiminen	2001	1,5	0,0		1,5				0,0
1011	307	Valkeakoski - Pälkäne I-vaihe	Päällystetyn tien leventäminen	2002	20,0	0,0			4,0	8,0	8,0	0,0
225	12	Epaalan ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2004	3,0	0,0					3,0	0,0
Riihimäki												
262	2834	Riihimäen läntinen sisääntulo	Uusi tieyhteys	2004	12,0	0,0					3,0	9,0
Ruovesi												
1015	338	Kaanaa-Jäminkipohja	Päällystetyn tien rakenteen par.	2000	7,0	0,0	4,0	3,0				0,0
196	66	Visuveden liittymä	Nelihaaraliittymän kanavointi Kevyen liikenteen alikulun rak.	2003	2,5	0,0				2,5		0,0
1527	14349	Tammikosken paikallistie	Soratien parantaminen + päällystäminen	2003	4,0	0,0				2,0	2,0	0,0
Sahalahti												
1020	3230	Pakkala-Sahalahti	Päällystetyn tien rakenteen par.	2002	1,6	0,0			1,6			0,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloitus	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
-----------	-----	---------------	------------	---------	------	-------	------	------	------	------	------	-----

Suodenniemi

1017	259	Suodenniemi-Taipaleen pt 13065 liittymä	Päällystetyn tien rakenteen	2001	1,3	0,0		1,3				0,0
------	-----	---	-----------------------------	------	-----	-----	--	-----	--	--	--	-----

Tammela

2014	283	Teuron silta	Sillan uusiminen	1999	4,6	1,7	2,9					0,0
1016	2843	Myllykylä-Lautaporras välillä Myllykylä-Pihtikoski	Päällystetyn tien rakenteen	2001	0,5	0,0		0,5				0,0
1541	2824	Eerikkilän urh.opisto-Porras	Soratien parantaminen +	2002	4,0	0,0			4,0			0,0
1546	13586	Similänkulman	Päällystetyn tien rakenteen	2002	1,5	0,0			1,5			0,0
284	282	Sukula-Kassinmäki	Uusi tieyhteys	2004	11,0	0,0					11,0	0,0

Tampere

165	12	Gaddinpuiston kohta	Muu liikenneympäristön	2000	4,0	0,0	4,0					0,0
1015	338	Kaanaa-Jäminkipohja	Päällystetyn tien rakenteen	2000	7,0	0,0	4,0	3,0				0,0
126	9	Aitovuoren	Eritasoliittymän täydentäminen	2001	1,0	0,0		1,0				0,0
3007	3	Tampereen läntinen kehätie (Lakalaiva - Ylöjärvi)	Mo-tien rakentaminen	2001	550,0	0,0		100,0	250,0	100,0	80,0	20,0

Toijala

3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Mo-tien rakentaminen	1995	1203,0	968,4	178,2	31,0	24,4	1,0		0,0
------	---	-------------------	----------------------	------	--------	-------	-------	------	------	-----	--	-----

Urijala

3016	13708	Tasoristeysten poisto pääradoilta, Lammasoja	Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2000	1,0	0,0	1,0					0,0
153	284	Urijala - Huhti	Kevyen liikenteen väylän Kevyen liikenteen alikulun	2002	5,5	0,0			3,0	2,5		0,0
159	9	Hakkilan ohituskaista	Ohituskaistan rakentaminen	2004	3,0	0,0					2,0	1,0

Valkeakoski

3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Mo-tien rakentaminen	1995	1203,0	968,4	178,2	31,0	24,4	1,0		0,0
2019	3	Sääksmäen silta	Sillan parantaminen	2001	1,0	0,0		1,0				0,0
1011	307	Valkeakoski - Pälkäne I-vaihe	Päällystetyn tien leventäminen	2002	20,0	0,0			4,0	8,0	8,0	0,0

Vammala

1542	2993	Stormi - Rämsöö	Soratien parantaminen +	2004	12,0	0,0					6,0	6,0
------	------	-----------------	-------------------------	------	------	-----	--	--	--	--	-----	-----

Vesilahti

1532	2984	Koskenkylä-Päivääniemi	Soratien parantaminen +	2002	5,4	0,0			2,0	3,4		0,0
177	301	Lempäälä-Vesilahti	Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2003	12,5	0,0				4,0	8,5	0,0
1542	2993	Stormi - Rämsöö	Soratien parantaminen +	2004	12,0	0,0					6,0	6,0

Toimenpideohjelma kunnittain

Kunta

Hanke nro	Tie	Hankkeen nimi	Toimenpide	Aloit.	Yht.	Käyt.	2000	2001	2002	2003	2004	Jää
Viiala												
3005	3	Hämeenlinna-Kulju	Mo-tien rakentaminen	1995	1203,0	968,4	178,2	31,0	24,4	1,0		0,0
136	303	Riittäälä - Nahkatehtaantie	Kevyen liikenteen väylän rak.	1998	9,5	4,6	4,9					0,0
184	13736	Viialan taajama	Kauppakadun saneeraus & nop.raj. alentaminen Kevyen liikenteen väylän rak. Muu liikenneympäristön par.	2002	5,5	0,0			3,0	2,5		0,0

Viljakkala

1021	13286	Karhen paikallistie	Päällystetyn tien rakenteen par.	2002	2,0	0,0			2,0			0,0
------	-------	---------------------	----------------------------------	------	-----	-----	--	--	-----	--	--	-----

Vilppula

1527	14349	Tammikosken paikallistie	Soratien parantaminen + päällystäminen	2003	4,0	0,0				2,0	2,0	0,0
------	-------	-----------------------------	---	------	-----	-----	--	--	--	-----	-----	-----

Virrat

257	14362	Vihriälä-vt 23 kev.liik.väylä	Kevyen liikenteen väylän rak.	2001	1,0	0,0		1,0				0,0
1014	694	Kurjenkylä-piirin raja	Päällystetyn tien rakenteen par.	2002	3,5	0,0			3,5			0,0
1019	14375	Palolammen paikallistie	Päällystetyn tien rakenteen par.	2002	1,0	0,0			1,0			0,0

Ylöjärvi

3013	65	Ylöjärvi - Kyrönlahti	Ohikulkutie	1999	80,0	2,0	26,0	26,0	26,0			0,0
292	2773	Takamaan kohta	Kevyen liikenteen väylän rak.	2002	2,0	0,0			2,0			0,0
1021	13286	Karhen paikallistie	Päällystetyn tien rakenteen par.	2002	2,0	0,0			2,0			0,0
291	2773	Takamaantie-Lukukor- ventie	Kevyen liikenteen väylän par.	2003	1,0	0,0				1,0		0,0

Ypäjä

131	2812	Ypäjän taajama	Muu liikenneympäristön par. Kevyen liikenteen väylän rak. Kiertoliittymän rakentaminen Sillan uusiminen	1998	13,4	5,5	8,0					0,0
287	2805	Kurjenmäen kohta	Kevyen liikenteen väylän rak. Päällystetyn tien suuntauksen parantaminen	2004	3,0	0,0					1,0	2,0

6.3. Perustienpidon suoritteet

Taulukko 10 Perustienpidon suoritteet.

TOIMENPIDE	2000	2001	2002	2003	2004	Yht.
Kevyen liikenteen väylät	22,5 km	21,3 km	22,8 km	25,7 km	21,3 km	110,6 km
Kevyen liikenteen alikulku	4 kpl	1 kpl	3 kpl	2 kpl	1 kpl	11 kpl
Taajaman parantaminen	3 kpl	3 kpl	2 kpl	3 kpl		11 kpl
Pohjavesisuojauksia	3,4 km	4,8 km	4,7 km	2,9 km	2,4 km	18,2 km
Melusuojaus (henkilöä)	2500	1200	1400	1300	400	6800
Ohituskaistoja	3,5 km	11,5 km	0,3 km	6,4 km	4,8 km	26,5 km
Liittymäjärjestelyt	1 kpl	4 kpl	2 kpl	4 kpl	1 kpl	12 kpl
Tasoristeysten parantaminen		2 kpl	4 kpl			6 kpl
Siltojen uusiminen ja parantaminen	2 kpl	1 kpl	2 kpl	2 kpl		7 kpl
Uudet vesistö- ja risteyssillat	2 kpl					2 kpl
Uudet tieyhteydet	6,3 km	6,3 km	6,3 km	0,4 km	4,5 km	23,8 km
Sorateiden parantaminen	12,2 km	10,8 km	23,6 km	25,7 km	48,8 km	121,1 km
Päällystettyjen teiden parantaminen	31,8 km	46,7 km	43,3 km	24,9 km	12,3 km	131 km
Suuntauksen parantaminen				4,3 km	9,2 km	13,5 km
Uusi tievalaistus myötäävin pylväin	5 km	4 km	3,8 km	2,8 km		15,6 km
Kevyet liikenneturvallisuus-toimenpiteet	20 kpl					20 kpl
Eritasoliittymien parantaminen		1 kpl		1 kpl		2 kpl

Yllä olevassa taulukossa on esitetty perustienpidon suoritteet karkealla jaolla. Toimenpiteet on jaettu kustannusten mukaan rakennusvuosille riippumatta valmistumisvuodesta.

LIITTEET

Tienpidon toimenpidekartat 1998-2002 maakunnittain:

Pirkanmaan maakunnan alue

Kanta-Hämeen maakunnan alue

Päijät-Hämeen maakunnan alue

TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004

PIRKANMAAN MAAKUNTA

Toimenpidevuosi

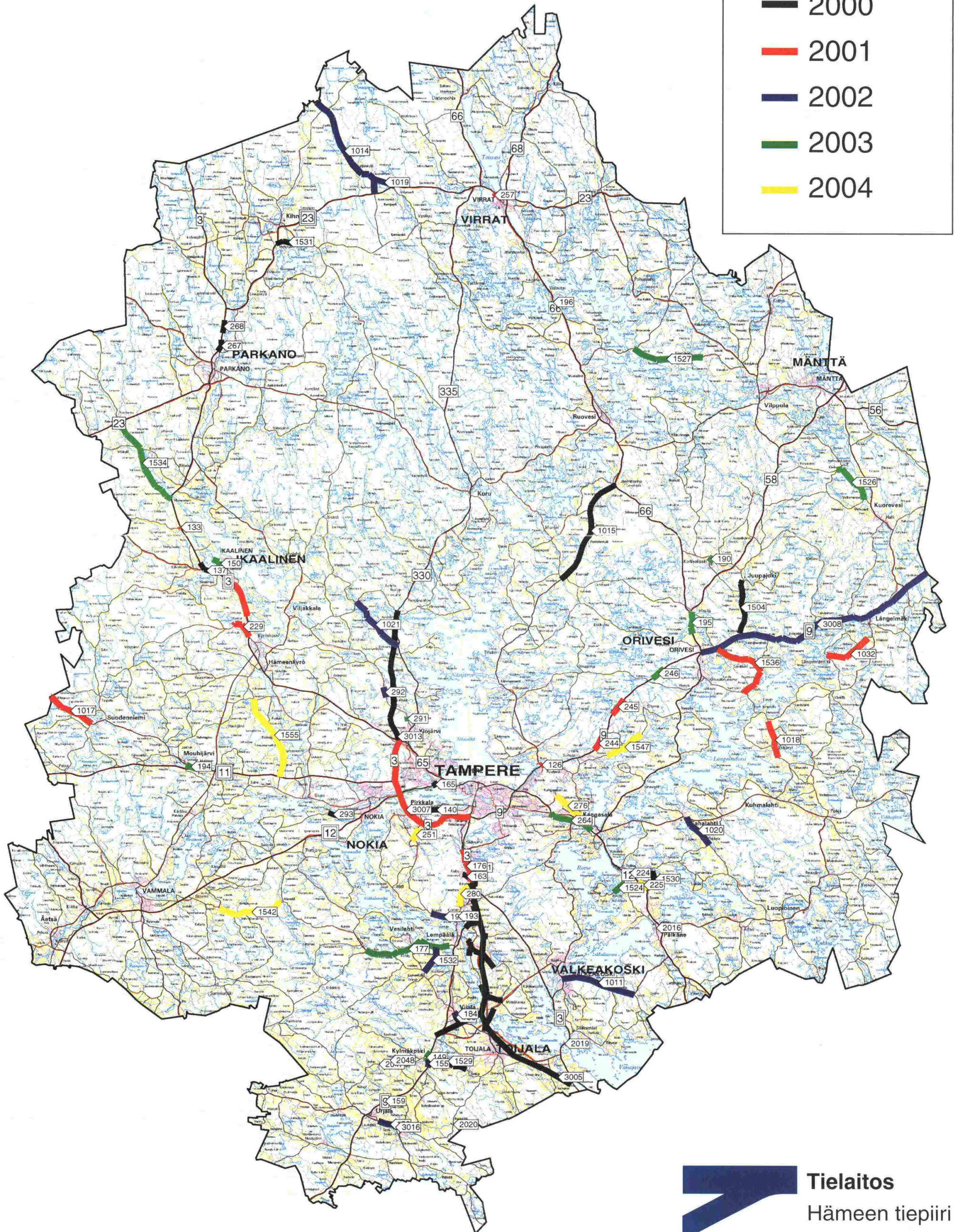
— 2000

— 2001

— 2002

— 2003

— 2004

Tielaitos
Hämeen tiepiiri

LIITE 1

**TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004
PIRKANMAAN MAAKUNTA**

Toimenpidevuosi

— 2000

— 2001

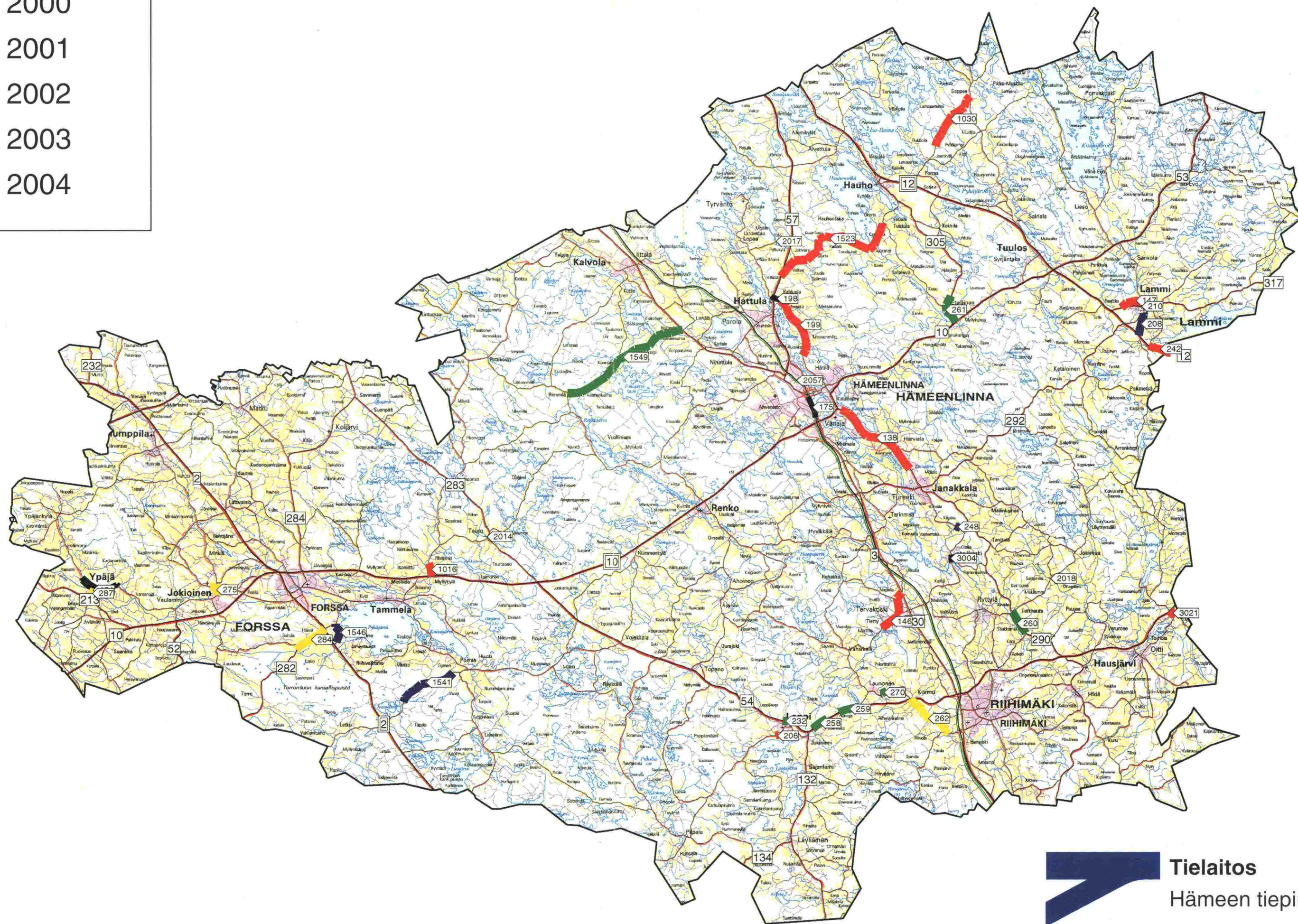
— 2002

— 2003

— 2004

TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004

KANTA-HÄMEEN MAAKUNTA

LIITE 2

**TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004
KANTA-HÄMEEN MAAKUNTA**

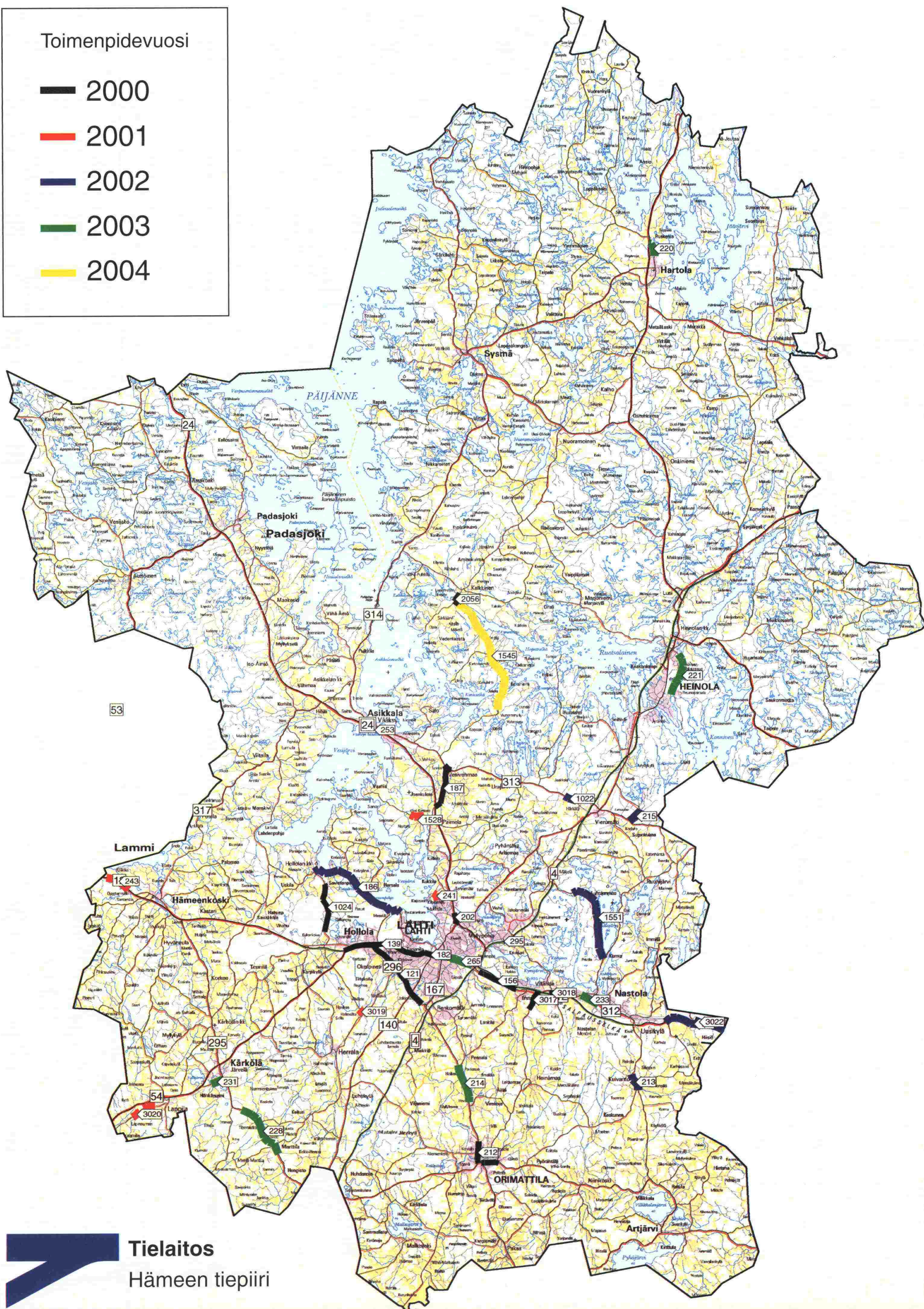

TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTA

Toimenpidevuosi

- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004

Tielaitos

Hämeen tiepiiri

LIITE 3

TIENPIDON TOIMENPIDEKARTTA v. 2000–2004

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTA

